

***ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПАН КРЕДИТ»
ЗА 12 МІСЯЦІВ 2021 РОКУ***

2022р.

ЗМІСТ

1. Вступ. Загальна інформація. Умови здійснення діяльності
2. Основа для підготовки, затвердження та подання фінансової звітності
3. Застосування нових, переглянутих та змінених МСФЗ та інтерпретацій
4. Виклад суттєвих облікових політик та суджень
5. Основи оцінки, застосовані під час складання фінансової звітності
6. Інформація, що підтверджує статті, подані у Звіті про фінансовий стан
7. Інформація, що підтверджує статті, подані у Звіті про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
8. Інформація, що підтверджує статті, подані у Звіті про рух грошових коштів (за прямим методом)
9. Інформація, що підтверджує статті, подані у Звіті про власний капітал
10. Управління ризиками
11. Операції з пов'язаними особами
12. Умовні зобов'язання та умовні активи
13. Оренда
14. Зміни облікової політики
15. Операційні сегменти
16. Події після дати балансу
17. Затвердження фінансової звітності

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА ЗА ПІДГОТОВКУ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

Керівництво несе відповідальність за підготовку фінансової звітності, яка достовірно відображає фінансовий стан ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПАН КРЕДИТ» (далі – Товариство) станом на 31 грудня 2021 року, а також результати його діяльності, рух грошових коштів та зміни у капіталі за рік, що закінчився цією датою, а також за розкриття основних принципів облікової політики та іншої пояснювальної інформації, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»). При підготовці фінансової звітності у відповідності до МСФЗ керівництво Товариства несе відповідальність за:

- забезпечення правильного вибору та застосування принципів облікової політики;
- представлення інформації, у т.ч. даних про облікову політику, у формі, що забезпечує прийнятність, достовірність, співставність та зрозумілість такої інформації;
- розкриття додаткової інформації у випадках, коли виконання вимог МСФЗ є недостатнім для розуміння користувачами звітності того впливу, який ті чи інші угоди та події чи умови, здійснюють на фінансовий стан та фінансові результати діяльності Товариства;
- оцінку здатності Товариства продовжувати свою діяльність в майбутньому.

Керівництво також несе відповідальність за:

- створення, впровадження та підтримання ефективної та надійної системи внутрішнього контролю;
- ведення обліку у формі, яка б дозволяла розкрити та пояснити угоди Товариства, а також надати на будь-яку дату інформацію з достатньою точністю про фінансовий стан Товариства і забезпечити відповідність фінансової звітності Товариства вимогам МСФЗ
- ведення бухгалтерського обліку у відповідності до законодавства України;
- застосування обґрунтовано доступних заходів щодо збереження активів Товариства.

Фінансова звітність Товариства за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року, була схвалена до випуску 29.03.2022 року, підписана Генеральним Директором та головним бухгалтером Товариства.

- Звіт про фінансовий стан – БАЛАНС (Форма № 1);
- Звіт про прибутки чи збитки та інший сукупний дохід (Форма № 2);
- Звіт про рух грошових коштів (Форма № 3);
- Звіт про зміни в капіталі (Форма № 4);
- Примітки до фінансової звітності зі стислим викладом найважливіших облікових політик.

Від імені керівництва:

Генеральний директор

Головний бухгалтер

_____ **Юлія УВАРОВА**
29.03.2022р.

_____ **Ілона ОВСІЄНКО**
29.03.2022р.

1. Вступ. Загальна інформація. Умови здійснення діяльності.

Інформація про товариство

Основні відомості про Товариство з обмеженою відповідальністю «ПАН КРЕДИТ»

Основні відомості про Товариство			
Ідентифікаційний код ЄДРПОУ	40518384		
Повна назва	Товариство з обмеженою відповідальністю «ПАН КРЕДИТ»		
Скорочена назва	ТОВ «ПАН КРЕДИТ»		
Вид економічної діяльності за КВЕД	64.19;	Інші види грошового посередництва	
Територія за КОАТУУ	8036100000		
Місцезнаходження та юридична адреса	03039, м.Київ, Голосіївський р-н, вул. В.Забіли,5, оф.117		
Web сторінка	http://pankredit.com.ua/		
Дата державної реєстрації	30.05.2016р.		
Код фінансової установи	13		
Дата реєстрації в реєстрі фінансових установ	07.07.2016р.		
Реєстраційний номер у Реєстрі фінансових установ	13103400		
Реквізити свідоцтва фінансової установи	ФК № 770		
Кількість працівників станом на 31.12.2021р.	6		
Ліцензії на здійснення діяльності	Розпорядження	Дата видачі	Термін
На провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів), а саме про надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту	№1310	25.04.2017	Безстрокова
На провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів), а саме на надання послуг з факторингу	№2102	30.05.2017	Безстрокова
На провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів), а саме на надання послуг з фінансового лізингу	№2102	30.05.2017	Безстрокова
Генеральний директор	Уварова Юлія Володимирівна		
Головний бухгалтер	Овсієнко Ілона Анатоліївна		
Банківські реквізити :			

№ р/р	МФО	Назва банку	Місто
UA6630052800000265001000000039	300528	АТ «ОТП БАНК»	Київ
UA213806340000026507036994001	380634	ПуАТ «КБ»АКОРДБАНК»	Київ

Назва вищого органу управління

Загальні збори Товариства

Найменування материнської компанії

Товариство є самостійним суб'єктом.

Види діяльності Товариства

- Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів;
- Надання позик;
- Надання послуг з факторингу;
- Надання поручительств;
- Надання гарантій;
- Надання послуг з фінансового лізингу;
- Залучення фінансових активів юридичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення.
- Діяльність з обміну валют;
- Надання послуг з переказу коштів;

Товариство має право здійснювати у сукупності лише ті види діяльності, суміщення яких не заборонено законодавством України. Якщо відповідно до закону та інших нормативно-правових актів для надання певної фінансової послуги необхідно мати дозвіл/ліцензію

Органи управління та контролю

Вищим органом управління Товариства є загальні збори. Виконавчим органом є Дирекція Товариства, яке здійснює керівництво поточною діяльністю Товариства – Дирекція, яку очолює Генеральний директор у відповідності до чинного законодавства.

Відповідальність керівництва щодо підготовки фінансової звітності

Керівництво несе відповідальність за підготовку фінансової звітності, за вибір відповідних принципів бухгалтерського обліку та послідовне застосування цих принципів, за прийняття обґрунтованих та зважених суджень та оцінок, за виконання вимог МСФЗ, а також розкриття і пояснення будь-яких істотних відступів від них у звітності, за підготовку звітності Товариства як організації, яке здатна продовжувати діяльність на безперервній основі, якщо не існують у найближчому майбутньому передумови, які б свідчили про протилежне.

Керівництво також несе відповідальність за створення, впровадження та підтримання у Товаристві ефективної та надійної системи внутрішнього контролю, ведення достовірної облікової документації у відповідності до законодавства та стандартів України, яка б розкривала з обґрунтованою впевненістю у будь-який час фінансовий стан Товариства та свідчила про те, що фінансова звітність відповідає вимогам МСФЗ. Керівництво застосовує необхідні заходи щодо збереження активів Товариства, виявлення і запобігання випадкам шахрайства та інших порушень.

Інформація щодо діяльності Товариства через відокремлені підрозділи

Товариство не здійснює діяльність через відокремлені підрозділи, розташовані на території області.

Для стабільної та безперервної діяльності Товариством розроблені внутрішні положення, інструкції, правила, накази, розпорядження і т.п. оперативні документи внутрішнього контролю, первинного фінансового моніторингу та аудиту.

2. Основа для підготовки, затвердження та подання фінансової звітності

Загальна інформація

У своїй обліковій політиці на 2021 рік Товариство керується принципами бухгалтерського обліку, які базуються на чинному законодавстві України, нормативно-правових актах Національної комісії, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг, Міжнародних стандартах фінансової звітності та тлумаченнях.

Концептуальна основа: дана фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО), випущених Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності (РМФСЗ), та Тлумачень і пояснень, опублікованих Міжнародним Комітетом з тлумачення фінансової звітності (МКТФЗ, ПКТ), що офіційно оприлюднені на веб-сайті Міністерства фінансів України. Фінансова звітність чітко і без будь-яких застережень відповідає вимогам чинних МСФЗ. При формуванні фінансової звітності Товариство керувалася також вимогами національних законодавчих та нормативних актів щодо організації та ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні, які не суперечать вимогам МСФЗ.

Фінансова звітність Товариства є фінансовою звітністю загального призначення.

Підготовка фінансової звітності відповідно до МСФЗ вимагає від керівництва Товариства надання оцінок та припущень, що впливають на наведені в звітності суми активів та зобов'язань Товариства, розкриття умовних активів та зобов'язань станом на звітну дату і наведені у звітності суми доходів і витрат за звітний період. Фактичні результати можуть несуттєво відрізнятись від таких оцінок. При застосуванні облікової політики керівництво Товариства застосовувало власний розсуд та власні судження, що наведені нижче.

Основоположними допущеннями при підготовці фінансових звітів Товариства відповідно до МСБО 1 є принцип нарахування та безперервність діяльності.

Звітна дата та звітний період

Звітна дата – за станом на кінець дня 31 грудня 2021 року.

Звітний період - 2021 рік.

Функціональна валюта звітності та одиниці її виміру

Функціональна валюта звітності – гривня.

Одиниці виміру – тисячі гривень.

Припущення щодо функціонування компанії в найближчому майбутньому буде продовжувати свою діяльність

Операційне середовище, безперервність діяльності та подальше функціонування

Товариство здійснює свою діяльність в Україні. Незважаючи на те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні риси, властиві економіці, що розвивається. Вони включають, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високим рівнем інфляції та значним дефіцитом державних фінансів та балансу зовнішньої торгівлі.

Політико-економічна ситуація в Україні суттєво погіршилася з кінця листопада 2013 року. Політичні та соціальні заворушення, поєднані із зростанням регіонального протистояння, призвели до поглиблення існуючої в країні економічної кризи, зростання дефіциту державного бюджету та скорочення валютних резервів Національного банку України і, як результат, до подальшого зниження суверенних кредитних рейтингів України.

У 2015-2020 роках Україна продовжує знаходитися у стані політичних та економічних потрясінь. У березні 2014 року у результаті низки подій у Криму відбулося приєднання Республіки Крим до складу Російської Федерації, яке не було визнане Україною та міжнародним співтовариством. Ця подія призвела до суттєвого погіршення відносин між Україною та Російською Федерацією. Слідом за нестабільністю у Криму регіональне протистояння поширилося на східні регіони України, головним чином, Донецьку та Луганську області. У травні 2014 року протести у цих областях переросли у розвал системи правопорядку, військові зіткнення та збройний конфлікт між озброєними прибічниками самопроголошених республік у Донецькій та Луганській областях та українськими силами. Протягом 2015-2016 років відбувалося і продовжується нестабільність та повномасштабне збройне протистояння у певних частинах цих територій. При цьому частина Донецької та Луганської областей залишаються під контролем самопроголошених республік, у результаті чого українська влада наразі не має можливості повністю забезпечити виконання законів України на цій території.

Всі ці чинники призвели до значного зниження основних макроекономічних показників країни, збільшення дефіциту державного бюджету, зменшення валютних резервів Національного банку України («НБУ»), значного звуження ринку фінансових послуг.

У відповідності до МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» економіка України вважалась гіперінфляційною протягом 2000 року і попередніх років. Починаючи з 1 січня 2001 року українська економіка не вважалася гіперінфляційною. У 2016 році кумулятивний приріст інфляції подолав мінімально допустимий поріг -90% і становив 101,2% в 2021 році цей показник знизився до 16% (множина індексів інфляції за період, що складає три останні роки, включаючи звітний).

Показники фінансової звітності за 2021 рік не перераховуються, керівництво Товариства ґрунтуючись на власному судженні прийняло рішення не застосовувати процедуру коригування показників, так як вважає що вплив перерахунку на фінансову звітність буде несуттєвим, на що вказують специфічні фактори в економічному середовищі країни. В 2021 для перерахунку фінансової звітності згідно стандарту МСБО 29 не має підстав.

Товариство є фінансовою установою, тому має високу ступінь залежності від законодавчих та економічних обмежень.

Враховуючи складну економічну ситуацію, аналіз конкурентного середовища, вплив зовнішніх та внутрішніх факторів, прогнози щодо розвитку ринку фінансових послуг України на 2020 рік, Товариством обрана стратегія якісного розвитку, порівняно з стратегією якісного і інтенсивного розвитку у минулих роках.

Товариство не має намірів ліквідуватися або припинити діяльність, невизначеності щодо подій чи умов, які можуть спричинити значний сумнів щодо здатності Товариства продовжувати діяльність на безперервній основі немає. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку (судження) керівництва стосовно можливого впливу економічних умов на операції та фінансове положення Товариства та не містить будь-яких коригувань відображених сум, які були б необхідні, якби Товариство було неспроможним продовжувати свою діяльність та реалізовувало свої активи не в ході звичайної діяльності. Майбутні умови можуть відрізнитися від оцінок керівництва. Дана фінансова звітність не включає ніяких коригувань, які могли б мати місце як результат такої невизначеності. Про такі коригування буде повідомлено якщо вони стануть відомими і їх буде можливо оцінити.

24.02.2022 року - сталася форсмажорна подія в результаті військової агресії Російської федерації проти України. Дана подія вплине на всі без виключення сфери економічної діяльності держави та економіки. Керівництво розуміє всі можливі сценарії розвитку події та її вплив на безперервність діяльності Товариства. При найгірших та найкращих варіантах розвитку даної події - керівництво вважає, що Товариство є організацією здатною продовжувати діяльність на безперервній основі. **Припущення про безперервність діяльності:** виходячи з вищевикладеного, керівництво вважає обґрунтованим складання цієї фінансової звітності на основі припущення, що Товариство є організацією, здатною продовжувати свою діяльність **на безперервній основі**.

3. Застосування нових, переглянутих та змінених Міжнародних стандартів фінансової звітності та інтерпретацій.

При підготовці фінансової звітності за 12 місяців 2021 року Товариство застосувала всі нові та переглянуті стандарти та інтерпретації, які мають відношення до його операцій та є обов'язковими для застосування при складанні річної звітності. Застосування доповнень та змін до стандартів та інтерпретації **не призвело до будь-якого суттєвого впливу** на облікову політику, фінансовий стан чи результат діяльності Товариства. Товариство має право застосовувати нові МСФЗ з періодів, що зазначаються в самому стандарті або пізніше. Також дозволяється застосування до цієї дати (тобто дострокове застосування).

- **Новий проміжний стандарт МСФЗ 14 «Відстрочені рахунки діяльності з тарифним регулюванням».** Цей стандарт набув чинності з 1 січня 2016 року, дозволялося дострокове застосування. Основною метою Ради з МСБО, яка випустила МСФЗ 14, є підвищення порівнянності фінансової звітності суб'єктів господарювання, які працюють в галузях, що регулюються на основі відсоткових ставок (постачальники газу, електрики чи води де держава, як правило, прямо регулює тарифи). Згідно з МСФЗ 14, компанії, які вперше застосовують МСФЗ, можуть визнавати суми, що відносяться на регулювання за допомогою відсоткової ставки, згідно з попередніми вимогами GAAP, якими вони керувалися до переходу на МСФЗ. Організації, що застосовують МСФЗ (IFRS) 14, повинні представити рахунки відкладених тарифних різниць окремими рядками в звіті про фінансовий стан, а рух по таких залишках - окремими рядками у звіті про прибуток або збиток і інший сукупний дохід. Стандарт вимагає розкриття інформації про характер тарифного регулювання та пов'язаних з ним ризики, а також про вплив такого регулювання на фінансову звітність організації. МСФЗ (IFRS) 14 набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2016р. або після цієї дати, дозволяється дострокове застосування. Застосування стандарту в цій редакції Товариством не буде, впливу на фінансову звітність Товариства стандарт не має.

- **Поправка до МСФЗ (IAS) 16 і МСФЗ (IAS) 38 «Роз'яснення допустимих методів амортизації»**

Поправки роз'яснюють принципи МСФЗ (IAS) 16 і МСФЗ (IAS) 38, які полягають в тому, що виручка відображає структуру економічних вигод, які генеруються в результаті діяльності бізнесу (частиною якого є актив), а не економічні вигоди, які споживаються в рамках використання активу. В результаті заснований на виручці метод не може використовуватися для амортизації основних засобів і може використовуватися тільки в рідкісних випадках для амортизації нематеріальних активів. Зміна є новою можливістю для обліку дочірніх підприємств при складанні окремої фінансової звітності материнською компанією. Тепер МСФЗ дозволяють застосовувати у окремій фінансовій звітності метод участі в капіталі не лише до асоційованих та спільних підприємств, а і до дочірніх. Поправки застосовуються на перспективній основі річних періодів, що починаються 1 січня 2016 або після цієї дати, при цьому допускається дострокове застосування. Поправки не вплинуть на фінансову звітність Товариства, оскільки воно не використовує заснований на виручці метод для амортизації своїх необоротних активів, окрему фінансову звітність Товариство не складає.

- **Щорічні вдосконалення МСФЗ за період 2012–2014 рр.**

Поправки до МСФЗ (IFRS) 11 «Угоди про спільну діяльність» регулюють облік операцій придбання часток у спільній діяльності, принципи об'єднання бізнесу будуть застосовуватися при визнанні гудвілу, визнанні відстрочених податків від первісного визнання придбаних активів та зобов'язань, визнанні витрат пов'язаних з придбанням, Поправки до МСФЗ (IFRS) 27 «Метод участі в капіталі в окремій фінансовій звітності» - говорять про те, що фінансова звітність підприємства, у якого немає дочірнього асоційованого чи частки у спільному підприємстві, не є окремою фінансовою звітністю, доповнено поправками щодо обліку дивідендів, Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 «Консолідована фінансова звітність», МСФЗ (IFRS) 12 і МСФЗ (IAS) 28 «Інвестиції в асоційовані компанії і спільні підприємства» – регулюють продаж або внесення активів між інвестором та його асоційованим чи спільним підприємством та виключення при підготовці консолідованої звітності, МСФЗ (IFRS) 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» (і супутні поправки до МСФЗ 1) - регулюють

передання фінансового активу третій стороні та розкриття інформації, уточнено, що продовжує враховуватися контракт на обслуговування в основному капіталі з метою відповідності вимогам про розкриття інформації, в МСФЗ 1 додана примітка про те, що зазначені поправки до МСФЗ 7 застосовуються для розкриття інформації у скороченій проміжній фінансовій звітності, МСФЗ (IFRS) 5 «Довгострокові активи, призначені для продажу, та припинена діяльність» регулюють перенесення (рекласифікацію) активу з категорії призначеного для продажу в призначені для розподілу на користь власників або навпаки, і випадків, коли облік ресурсів, утримуваних для розподілу, припинено, Поправки до МСФЗ (IAS) 19 «Винагороди працівникам» уточнили, що валюта високоякісних корпоративних облігацій чи державних облігацій, ставка яких використовується для дисконтування, повинна бути такою ж як і валюта винагороди після звільнення, яка буде виплачена працівникам. Дані поправки набувають чинності з 1 січня 2016р. причому дозволяється дострокове застосування. Застосування поправок в цих редакціях Товариством прийнято з 01 січня 2016 року.
Таксономія фінансової звітності.

Товариство, у зв'язку з наявним обов'язком складати фінансову звітність за МСФЗ, з 01.01.2020 року мало вперше подати її в електронному XBRL-форматі до Системи фінансової звітності (frs.gov.ua). Але остання не запрацювала в повному обсязі, і в більшості своїй Товариства України не мали можливості виконати вимоги законодавства, не зі своєї вини. Щоб Товариствам не довелося безвинно відповідати, законодавець вирішив на рік відтермінувати подання звітності в новому форматі. Вперше фінансову звітність на основі Таксономії МСФЗ за міжнародним стандартом XBRL Товариство готувало у 2021 році. Звітування на основі затвердженої таксономії вдосконалить звітність українських фінансових установ та дозволить структурувати фінансові дані відповідно до Таксономії МСФЗ в єдиному електронному форматі, сумісному з європейськими та міжнародними стандартами.

Запровадження звітності відповідно до Таксономії МСФЗ XBRL має багато переваг для України, зокрема:

- посилення прозорості фінансової звітності та результатів діяльності суб'єктів звітування;
- відкритий та доступний стандарт обміну бізнес-інформацією;
- підвищення інвестиційної привабливості завдяки зрозумілим для міжнародної спільноти та співставним структурованим фінансовим даним.

9 квітня 2021 року на засіданні Комітету з управління системою фінансової звітності було схвалено електронний формат Таксономії UA XBRL МСФЗ 2020 року (v.1.2) для використання суб'єктами звітування при складанні фінансової звітності в електронному форматі за 2020 рік та проміжної фінансової звітності в 2021 році.

Електронний формат Таксономії UA XBRL МСФЗ 2020 року (v.1.2) оприлюднений на офіційних

сайтах НКЦПФР (www.nssmc.gov.ua), НБУ (www.nbu.gov.ua), Міністерства фінансів України (www.mof.gov.ua) та на офіційному сайті Системи фінансової звітності (www.frs.gov.ua).

Про старт кампанії з подання до ЦЗФЗ фінансової звітності, складеної на основі Таксономії UA XBRL МСФЗ 2020 року в єдиному електронному форматі, регулятором (НКЦПФР) було повідомлено на офіційному сайті після завершення налаштування системи.

Товариство застосовує всі МСФЗ, які набули чинності до, або з 01.01.2021 року. Поправки та зміни до МСФЗ, що внесені, не вплинули на фінансову звітність за 2021 рік.

Нові МСФЗ та поправки до них

МСФЗ та правки до них	Основні вимоги	Ефективна дата	Дострокове застосування	Застосування у фінансовій звітності за рік, що закінчився 31.12.2021 р. ¹

МСФЗ та правки до них	Основні вимоги	Ефективна дата	Дострокове застосування	Застосування у фінансовій звітності за рік, що закінчився 31.12.2021 р. ¹
<p>МСФЗ 9 Фінансові інструменти, МСБО 39 Фінансові інструменти: Визнання та оцінка, МСФЗ 7 Фінансові інструменти: Розкриття інформації, МСФЗ 4 Страхові контракти та МСФЗ 16 Оренда</p>	<p>У серпні 2020 року Рада з МСФЗ в рамках Реформи IBOR опублікувала поправки, що доповнюють випущені у 2019 році та зосереджують увагу на наслідках реформи базового рівня процентних ставок на фінансовій звітності компанії, які виникають, коли, наприклад, базовий показник процентної ставки, який використовується для обчислення процентів за фінансовим активом замінено альтернативною базовою ставкою.</p> <p>Поправки до фази 2 розглядають питання, які можуть вплинути на фінансову звітність під час реформи базового рівня процентних ставок, включаючи наслідки змін договірних грошових потоків або відносин хеджування, що виникають внаслідок заміни базового рівня процентної ставки з альтернативною базовою ставкою (проблеми із заміною).</p> <p>На етапі 2 свого проекту Рада внесла зміни до вимог зазначених стандартів, що стосуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> • зміни договірних грошових потоків - компанії не доведеться припинити визнання або коригувати балансову вартість фінансових інструментів для змін, що вимагаються реформою, а замість цього оновить ефективну процентну ставку, щоб відобразити зміну до альтернативної базової ставки; • облік хеджування - компанії не доведеться припинити облік хеджування виключно тому, що вона вносить зміни, які вимагає реформа, якщо хеджування відповідає іншим критеріям обліку хеджування; і • розкриття інформації - компанія повинна буде розкривати інформацію про нові ризики, що виникають внаслідок реформи, та про те, як вона управляє переходом до альтернативних ставок. <p>Поправки до Фази 2 поширюються лише на зміни, які вимагає реформа базового рівня процентних ставок до фінансових інструментів та відносин хеджування.</p>	1 січня 2021 року	Дозволено	Не застосовано
<p>МСБО 16 «Основні засоби»</p>	<p>Поправки забороняють компанії вираховувати з вартості основних засобів суми, отримані від реалізації вироблених предметів, коли компанія готує актив до його цільового використання. Натомість компанія визнає такі надходження від продажу та пов'язані з ними витрати у прибутку або збитку.</p>	01 січня 2022 року	Дозволено	Достроково не застосовано
<p>МСБО 37 «Забезпечення, зобов'язання та передбачені активи»</p>	<p>Поправки уточнюють, що «витрати на виконання договору» являють собою витрати, безпосередньо пов'язані з договором - тобто або додаткові витрати виконання договору (наприклад, прямі витрати на працю і матеріали), або розподіл інших витрат, які також безпосередньо пов'язані з договором (наприклад, розподіл амортизації об'єкта основних засобів, що використовується при виконанні договору).</p>	1 січня 2022 року	Дозволено	Достроково не застосовано
<p>МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»</p>	<p>Актуалізація посилань в МСФЗ (IFRS) 3 на Концептуальні основи підготовки фінансової звітності, не змінюючи вимог до обліку для об'єднання бізнесів.</p>	1 січня 2022 року	Дозволено	Достроково не застосовано

МСФЗ та правки до них	Основні вимоги	Ефективна дата	Дострокове застосування	Застосування у фінансовій звітності за рік, що закінчився 31.12.2021 р. ¹
	Додано виняток щодо зобов'язань і умовних зобов'язань. Цей виняток передбачає, що стосовно деяких видів зобов'язань і умовних зобов'язань організація, яка застосовує МСФЗ (IFRS) 3, повинна посилаватися на МСФЗ (IAS) 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» або на Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 21 «Збори», а не на Концептуальні засади фінансової звітності 2018 року.			
Щорічні поправки в МСФЗ (2018-2020): МСФЗ (IFRS) 1	Дочірнє підприємство, яке уперше застосувало МСФЗ. Поправка дозволяє дочірньому підприємству, що застосовує IFRS 1: D16 (а) (яке переходить на МСФЗ пізніше своєї материнської компанії), виконати оцінку накопиченого ефекту курсових різниць у складі іншого сукупного доходу - на підставі такої оцінки, виконаної материнською компанією на дату її переходу на МСФЗ.	1 січня 2022 року	Дозволено	Достроково не застосовано
Щорічні поправки в МСФЗ (2018-2020): МСФЗ (IFRS) 9	Комісійна винагорода, що включається в «10-відсотковий» тест при припиненні визнання фінансових зобов'язань. Поправка уточнює характер такої комісійної винагороди - воно включає тільки винагороду, сплачене між позикодавцем і займополучателем, включаючи винагороду, сплачене або отримане від особи інших сторін.	1 січня 2022 року	Дозволено	Достроково не застосовано
Щорічні поправки в МСФЗ (2018-2020): МСФЗ (IFRS) 16	Стимулюючі платежі по оренді. Поправка уточнює ілюстративний приклад № 13 до МСФЗ (IFRS) 16 шляхом виключення прикладу урахування відшкодування, отриманого орендарем від орендодавця в якості компенсації за понесені витрати на поліпшення об'єкта оренди.			Достроково не застосовано
Щорічні поправки в МСФЗ (2018-2020): МСБО (IAS) 41	Ефекти оподаткування при визначенні справедливої вартості. Поправка виключає вимогу IAS 41:22, яка вказує, що потоки грошових коштів, пов'язані з оподаткуванням, не включаються до розрахунків справедливої вартості біологічних активів. Поправка призводить до відповідності IAS 41 і IFRS 13.	1 січня 2022 року	Дозволено	Достроково не застосовано
МСБО 1 «Подання фінансової звітності»	Поправки роз'яснюють критерій у МСБО 1 для класифікації зобов'язання як довгострокового: вимога до суб'єкта господарювання мати право відкласти погашення зобов'язання принаймні на 12 місяців після звітного періоду. Сутність поправок: <ul style="list-style-type: none"> • уточнено, що зобов'язання класифікується як довгострокове, якщо у організації є право відстрочити врегулювання зобов'язання щонайменше на 12 місяців, а право компанії на відстрочку розрахунків має існувати на кінець звітного періоду; • класифікація залежить тільки від наявності такого права і не залежить від імовірності того, чи планує компанія скористатися цим правом - на класифікацію не впливають наміри чи очікування керівництва щодо того, чи компанія реалізує своє право на відстрочку розрахунків; • роз'яснення впливу умов кредитування на класифікацію - якщо право 	01 січня 2023 року	Дозволено	Достроково не застосовано

МСФЗ та правки до них	Основні вимоги	Ефективна дата	Дострокове застосування	Застосування у фінансовій звітності за рік, що закінчився 31.12.2021 р. ¹
	<p>відстрочити врегулювання зобов'язання залежить від виконання організацією певних умов, то дане право існує на дату закінчення звітного періоду тільки в тому випадку, якщо організація виконала ці умови на дату закінчення звітного періоду. Організація повинна виконати ці умови на дату закінчення звітного періоду, навіть якщо перевірка їх виконання здійснюється кредитором пізніше; і</p> <ul style="list-style-type: none"> роз'яснення вимог до класифікації зобов'язань, які компанія може або може погасити шляхом випуску власних інструментів власного капіталу. 			
МСФЗ 17 Страхові контракти	<ul style="list-style-type: none"> Виключення деяких видів договорів зі сфери застосування МСФЗ 17 Спрощене подання активів і зобов'язань, пов'язаних з договорами страхування в звіті про фінансовий стан Вплив облікових оцінок, зроблених в попередніх проміжних фінансових звітностях Визнання і розподіл аквізиційних грошових потоків Зміна у визнанні відшкодування за договорами перестраховування в звіті про прибутки і збитки Розподіл маржі за передбачені договором страхування інвестиційні послуги (CSM) Можливість зниження фінансового ризику для договорів вхідного перестраховування і непохідних фінансових інструментів Перенесення дати вступу в силу МСФЗ 17, а також продовження періоду звільнення від застосування МСФЗ (IFRS) 9 для страхових компаній до 1 січня 2023 року Спрощений облік зобов'язань по врегулюванню збитків за договорами, які виникли до дати переходу на МСФЗ 17 Послаблення в застосуванні технік для зниження фінансового ризику Можливість визначення інвестиційного договору з умовами дискреційного участі в момент переходу на новий стандарт, ніж в момент виникнення договору 	1 січня 2023 року	Дозволено	Достроково не застосовано

4. Виклад суттєвих облікових політик та суджень

4.1. Основи оцінки, застосовані при складанні фінансової звітності

Ця фінансова звітність підготовлена на основі історичної собівартості, за винятком оцінки за справедливою вартістю окремих фінансових інструментів відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», з використанням методів оцінки фінансових інструментів, дозволених МСФЗ 13 «Оцінки за справедливою вартістю». Такі методи оцінки включають використання біржових котирувань або даних про поточну ринкову вартість іншого аналогічного за характером

інструменту, аналіз дисконтованих грошових потоків або інші моделі визначення справедливої вартості. Передбачувана справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань визначається з використанням наявної інформації про ринок і відповідних методів оцінки.

4.1.1 Суттєвість

З метою виконання вимог МСБО 1 «Подання фінансової звітності» Товариство приймає для бухгалтерського обліку наступну межу суттєвості для:

- окремого об'єкту обліку, що належить до активів, зобов'язань та власного капіталу Товариства – 10 % підсумку всіх активів, зобов'язань і власного капіталу відповідно;
- для окремих видів доходів і витрат – 10 % чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт та послуг) Товариства;
- для відображення переоцінки або зменшення корисності об'єктів обліку – 10 % відхилення залишкової вартості об'єктів обліку від їх справедливої вартості.

З метою дотримання вимог п.41-49 МСБО 8 «Облікова політика, зміни в облікових оцінках та помилки» суттєвою для статей фінансової звітності визнається помилка, вартісне значення якої складає 1 % від загальної вартості активів (за виключенням грошових коштів та їх еквівалентів) або вона за своїм характером може ввести в оману користувачів фінансової звітності.

Якщо події після дати балансу не є коригуючими, але є їх потенційний вплив становив би більш ніж 5 % від загальної вартості активів або чистого фінансового результату, такі події підлягають розкриттю у примітках до річної фінансової звітності.

З метою встановлення суттєвості впливу вартості грошей у часі використовується межа в 10 %. Різниця в більш ніж 10 % між дисконтованою та недисконтованою величиною грошових потоків вважається суттєвою для цілей застосування дисконтування.

З метою визначення обов'язковості проведення тестування на знецінення (відновлення корисності), коливання середньоринкових ставок додаткових залучень кредитних ресурсів вважається суттєвими у випадку коли їх відносне збільшення / зменшення складає більш ніж 20 %.

З метою визначення відповідності фактичної ставки ринковій по фінансових інструментах використовується відносна різниця в більш ніж 10 % між ними.

4.2. Загальні положення щодо облікових політик

4.2.1. Основа формування облікових політик

Облікові політики - конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності. МСФЗ наводить облікові політики, які, за висновком РМСБО, дають змогу скласти таку фінансову звітність, яка міститиме доречну та достовірну інформацію про операції, інші події та умови, до яких вони застосовуються. Такі політики не слід застосовувати, якщо вплив їх застосування є несуттєвим. Облікова політика Товариства розроблена та затверджена керівництвом Товариства відповідно до вимог МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» та інших чинних МСФЗ.

Облікова політика Товариства розроблена та затверджена Генеральним директором Товариства, враховуючи вимоги МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» та інших чинних МСФЗ, відповідно до Наказу №21 від 28 грудня 2021 року «Про облікову політику Товариства».

Облікова політика визначає:

- основні принципи ведення бухгалтерського (фінансового) обліку та формування статей звітності;
- єдині методи оцінки активів, зобов'язань та інших статей балансу;
- порядок нарахування доходів та витрат;
- порядок формування та використання спеціальних резервів;
- методи оцінки фінансового результату діяльності Товариства та сплати ним податків;
- вимоги та вказівки щодо обліку окремих операцій.

Бухгалтерський облік Товариства ґрунтується на таких принципах:

- обачність - застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів Товариства;
- повне висвітлення – фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі;
- автономність – Товариство розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників, у зв'язку з чим особисте майно та зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності Товариства;
- послідовність – постійне (із року в рік) застосування Товариством обраної облікової політики. Зміна облікової політики можлива лише у випадках, передбачених міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, і повинна бути обґрунтована та розкрита у фінансовій звітності;
- безперервність – оцінка активів та зобов'язань Товариства здійснюється зважаючи на припущення, що її діяльність триватиме далі;
- нарахування та відповідність доходів і витрат – для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів. До того ж доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів;
- превалювання сутності над формою – операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише зважаючи на юридичну форму;
- історична (фактична) собівартість – пріоритетною є оцінка активів Товариства відповідно до витрат на їх придбання;
- єдиний грошовий вимірник – вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій

- Товариства в її фінансовій звітності здійснюється в єдиній грошовій одиниці;
- періодичність – можливість поділу діяльності Товариства на певні періоди часу з метою

складання фінансової звітності.

3.2.2. Інформація про зміни в облікових політиках

Товариство обирає та застосовує свої облікові політики послідовно для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними.

Змін в облікових політиках за період, що закінчується 31 грудня 2021 року не було.

3.2.3. Форма та назви фінансових звітів

Перелік та назви форм фінансової звітності Товариства відповідають вимогам, встановленим НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», та форми Приміток, що розроблені у відповідності до МСФЗ.

3.2.4. Методи подання інформації у фінансових звітах

Згідно МСФЗ та враховуючи НП(С)БО 1 Звіт про сукупний дохід передбачає подання витрат, визнаних у прибутку або збитку, за класифікацією, основою на методі "функції витрат" або "собівартості реалізації", згідно з яким витрати класифікують відповідно до їх функцій як частини собівартості чи, наприклад, витрат на збут або адміністративну діяльність.

Представлення грошових потоків від операційної діяльності у Звіті про рух грошових коштів здійснюється із застосуванням прямого методу, згідно з яким розкривається інформація про основні класи надходжень грошових коштів чи виплат грошових коштів. Інформація про основні види грошових надходжень та грошових виплат формується на підставі облікових записів Товариства.

3.2.5. Основа оцінки, МСФЗ 13 «оцінка справедливої вартості»

При підготовці фінансової звітності були застосовані ряд оціночних суджень та припущень, які впливають на величину активів і зобов'язань, відображених у звітності. Встановлені припущення та судження ґрунтуються на історичному досвіді, поточних та очікуваних економічних умовах та іншій доступній інформації. Товариство наводить судження, які найбільш суттєво впливають на суми, визнані у фінансовій звітності та оцінка значення яких може стати причиною коригувань балансової вартості активів та зобов'язань в наступному.

Ця фінансова звітність підготовлена на основі принципу історичної собівартості, за виключенням оцінки окремих статей, що оцінюються за справедливою вартістю на кінець кожного звітного періоду як викладено у положеннях облікової політики. Історична собівартість звичайно визначається на основі справедливої вартості компенсації, сплаченої в обмін на товари та послуги.

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Під час оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання Товариство бере до уваги характеристики відповідного активу або зобов'язання так, як би учасники ринку

враховували ці характеристики під час визначення ціни активу або зобов'язання на дату оцінки, передбачувані майбутні грошові потоки, існуючу економічну ситуацію, ризики, властиві різним фінансовим інструментам та інші фактори з врахуванням вимог МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості». Справедлива вартість для цілей оцінки та/або розкриття у цій фінансовій звітності визначається на такій основі, за виключенням операцій оренди, які входять у сферу застосування МСФЗ 16 «Оренда», та оцінок, які мають певну схожість зі справедливою вартістю, але не є справедливою вартістю, такі як чиста вартість реалізації згідно з МСБО 2 «Запаси» або вартість під час використання згідно з МСБО 36 «Зменшення корисності активів».

Окрім того, для цілей фінансової звітності оцінки справедливої вартості розподіляються за такими категоріями:

- ціни котирування (без коригування) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання, до яких Товариство може мати доступ на дату оцінки;
- дані, які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано;
- вхідні дані для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі.

Справедливу вартість дебіторської та кредиторської заборгованості неможливо визначити достовірно, оскільки немає ринкового котирування цих активів.

Облікові політики щодо фінансування інструментів МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»

Визнання фінансових інструментів, дата визнання, критерії визнання, оцінка

У липні 2014 року РМСБО впровадила остаточну версію МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». МСФЗ 9 замінює МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» та є чинним для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 р. або пізніше, при цьому дозволяється його дострокове застосування. У жовтні 2017 року РМСБО внесла зміни до МСФЗ 9 «Умова про дострокове погашення з негативною компенсацією». Зміни є чинними для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 р. або пізніше, при цьому дозволяється дострокове застосування. Товариство застосовує МСФЗ 9 з 1 січня 2018 року.

Товариство визнає фінансовий актив або фінансове зобов'язання у звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли вона стає стороною договірних домовленостей щодо цього інструмента.

Операції з фінансовими інструментами визнаються в звіті про фінансовий стан на дату розрахунку, тобто на дату його надання (отримання) і первісно оцінюються за справедливою вартістю, скоригованою на витрати на проведення операції, за винятком тих, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, які первісно оцінюються за справедливою вартістю.

Справедливою вартістю фінансового інструменту під час первісного визнання є ціна операції (тобто вартість наданих або отриманих коштів) скоригована на витрати на проведення операції, за винятком тих, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, які первісно оцінюються за справедливою вартістю.

Витрати на проведення операції - це додаткові витрати, на придбання, випуск або вибуття фінансового активу чи зобов'язання і які не були б отримані (сплачені), якби операція не відбулася. Витрати на проведення операції, наприклад, включають виплати та комісійні, сплачені за надання (отримання) фінансового інструменту, витрати на реєстрацію та оцінку заставного майна, а також податки та збори, що стягуються при перереєстрації права власності і т.ін.

Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими інструментами, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

Прибуток або збиток при первісному визнанні виникає лише тоді, коли є різниця між справедливою вартістю та ціною операції (угоди), підтвердження якої можуть бути інші поточні угоди з тим самим фінансовим інструментом, що спостерігаються на ринку, або метод оцінки, який у якості базових даних використовує лише дані з відкритих ринків.

За відсутності активного ринку основою для визначення поточної справедливої вартості є дані про останні договори, здійснені між непов'язаними сторонами. Суми, що отримані під час проведення примусових операцій (вимушений розпродаж майна в рахунок погашення боргів, під час ліквідації тощо), не є справедливою вартістю.

Для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, щодо яких немає інформації про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі методики оцінки, як дисконтування грошових потоків та аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування.

Якщо вплив дисконтування майбутніх грошових потоків, що очікується отримати від таких фінансових інструментів, є несуттєвим справедлива вартість визначається в сумі собівартість операції при визнанні фінансового інструменту.

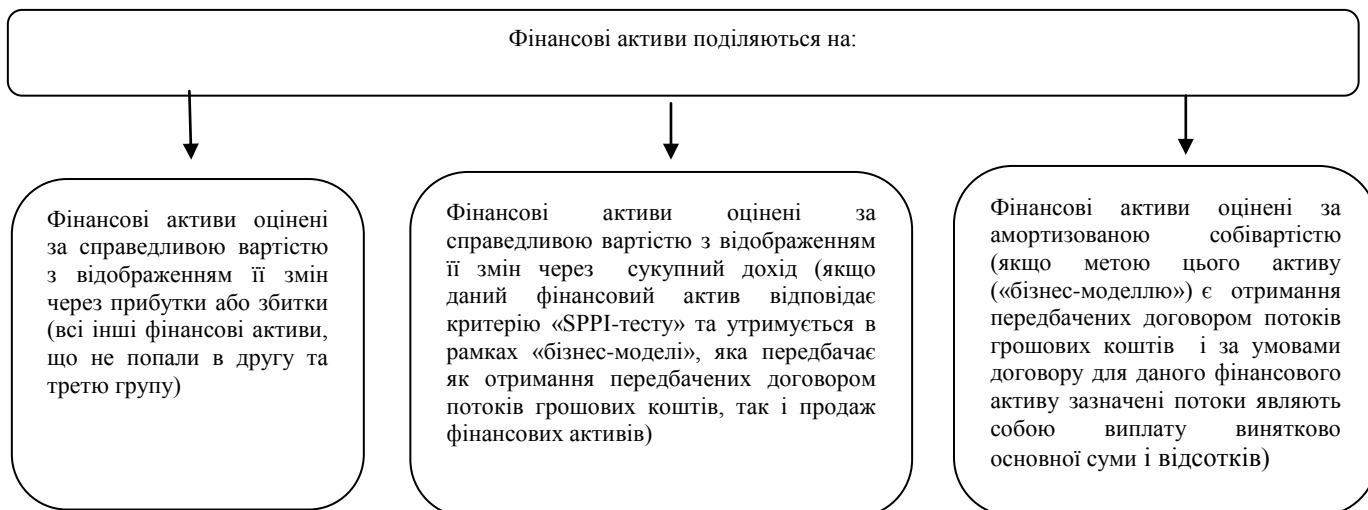
Застосування методик оцінки може потребувати припущень, що не підкріплені ринковими даними. У цій фінансовій звітності інформація розкривається в тих випадках, за яких заміна такого припущення можливим альтернативним варіантом може призвести до суттєвої зміни сум прибутку, доходів, витрат, загальної суми активів чи зобов'язань.

За строком виконання фінансові активи та фінансові зобов'язання поділяються на поточні (зі строком виконання зобов'язання до 12 місяців) та довгострокові (зі строком виконання більше 12 місяців).

Подальша оцінка фінансових активів та фінансових зобов'язань описана нижче.

Облік фінансових активів

МСФЗ 9 передбачає три основні класифікаційні категорії для фінансових активів:

При первісному визнанні фінансовий актив класифікується як такий, що оцінюється за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід або за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю тільки у випадку, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікований як оцінюваний за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку:

-він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків;

-його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів (SPPI) на непогашену частину основної суми.

Всі інші фінансові активи класифікуються як оцінювані за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку.

Крім того, при первісному визнанні товариство може на власний розсуд класифікувати, без права подальшої перекласифікації, фінансовий актив, який відповідає критеріям для оцінки за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, як оцінюваний за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку, якщо це дозволить усунути або значно зменшити облікову невідповідність, яка виникла б в іншому випадку.

Товариство в обліку класифікує за строками ці фінансові активи за початковим терміном погашення.

Під час складання фінансової звітності для класифікації кредитів за строками товариство:

-використовує фактичний термін погашення кредитів;

-обов'язково відображає довгострокові кредити по частинах у розрізі строку погашення не більше дванадцяти місяців після дати балансу та через більш ніж дванадцять місяців після дати балансу.

Оцінка того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатою основної суми та процентів

Для цілей даної оцінки «основна сума» визначається як справедлива вартість фінансового активу при його первісному визнанні. «Проценти» визначаються як відшкодування за вартість грошей у часі, за кредитний ризик щодо основної суми, що залишається непогашеною протягом певного періоду часу, та за інші основні ризики і витрати, пов'язані з кредитуванням (наприклад, ризик ліквідності та адміністративні витрати), а також маржу прибутку.

При оцінці того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатами основної суми і процентів на непогашену частину основної суми («критерій SPPI»), товариство аналізує договірні умови фінансового інструмента. Сюди увійде оцінка того, чи містить фінансовий актив яку-небудь договірну умову, яка може змінити терміни або суму передбачених договором грошових потоків так, що фінансовий актив не буде відповідати аналізованій вимозі.

При проведенні оцінки Товариство аналізує:

- умовні події, які можуть змінити терміни або суму грошових потоків;
- умови про дострокове погашення та пролонгації терміну дії;
- умови, які викликають зміни в відшкодування за тимчасову вартість грошей - наприклад, періодичний перегляд процентних ставок.

Всі кредити Товариства, видані фізичним особам, містять умови про дострокове погашення.

Умова про дострокове погашення відповідає критерію SPPI в тому випадку, якщо сума, сплачена при достроковому погашенні, представляє по суті непогашену частину основної суми і проценти на непогашену частину

Крім того, умова про дострокове погашення розглядається як така, що відповідає даному критерію в тому випадку, якщо фінансовий актив придбавається або створюється з премією або дисконтом щодо зазначеної в договорі номінальної суми, сума, що підлягає виплаті при достроковому погашенні, по суті являє собою зазначену в договорі номінальну суму плюс передбачені договором нараховані (але не виплачені) проценти; і при первісному визнанні фінансового активу справедлива вартість його умови про дострокове погашення є незначною

Проценти

Ефективна ставка відсотка

Процентні доходи і процентні витрати визнаються у прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка. Ефективна ставка відсотка - це ставка, за якою розрахункові

майбутні грошові виплати або надходження протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента дисконтуються точно до:

- **валової балансової вартості фінансового активу; або**
- **амортизованої вартості фінансового зобов'язання.**

При розрахунку ефективної ставки відсотка для фінансових інструментів, які не є кредитно-знеціненими активами при первісному визнанні, товариство оцінює майбутні грошові потоки з урахуванням всіх контрактних умов фінансових інструментів, але не очікувані кредитні збитки. Розрахунок ефективної процентної ставки включає витрати на операції, а також винагороди і суми, виплачені або отримані, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка. Витрати на проведення операції включають додаткові витрати, що безпосередньо відносяться до придбання або випуску фінансового активу чи фінансового зобов'язання. Товариство не отримує ніяких додаткових гонорарів та додаткових комісійних зборів, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка, витрат на операції та всіх інших премій чи дисконтів, тому ефективна ставка відсотка дорівнює номінальній ставці, тобто тій, що визначена договором.

Амортизована вартість і валова балансова вартість

«Амортизована собівартість фінансового активу» - сума, за якою фінансовий актив оцінюється під час первісного визнання з вирахуванням погашення основної суми, і з додаванням або вирахуванням накопиченої амортизації будь-якої різниці між первісною вартістю та вартістю при погашенні (відкоригованої, у випадку фінансових активів, із урахуванням **резерву під збитки**), визначена за **методом ефективного відсотка** (або резерву під збитки від зменшення корисності до 1 січня 2018 року).

«Валова балансова вартість фінансового активу», що оцінюється за амортизованою вартістю, це амортизована вартість фінансового активу до коригування на величину оціночного резерву під збитки.

Розрахунок процентних доходів та витрат

При розрахунку процентного доходу і витрат ефективна ставка відсотка застосовується до величини валової балансової вартості активу (коли актив не є кредитно-знеціненим) або амортизованої вартості зобов'язання.

Однак за фінансовими активами, які стали кредитно-знеціненими після первісного визнання, процентний дохід розраховується за допомогою застосування ефективної ставки відсотка до амортизованої вартості фінансового активу через формування 100% резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок на суму нарахованих процентів. Якщо фінансовий актив більше не є кредитно-знеціненим, то розрахунок процентного доходу знову проводиться на основі валової балансової вартості активу.

Перекласифікація

Класифікація фінансових активів після первісного визнання не змінюється, так як властиві обмеження щодо господарської діяльності товариства не дозволяють змінювати свою бізнес-модель з управління фінансовими активами. Класифікація фінансових зобов'язань після первісного визнання не підлягає зміні.

Подальше визнання

Товариство класифікує фінансові активи, як такі, що оцінюються у подальшому або за **амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через прибутки та збитки** на основі таких чинників:

- *бізнес-модель з управління фінансовими активами*
- *характеристики грошових потоків, передбачені умовами договору (випуску) фінансового активу.*

Під бізнес-моделлю («SPPI-тест») розуміється сукупність намірів, політик, методів та процедур, які визначають

- спосіб управління фінансовими активами для досягнення визначеної мети,
- напрями (джерела) отримання економічних вигід від таких активів,
- спосіб генерування грошових коштів від використання таких активів.

Бізнес - модель Товариства може змінюватися та Товариство може мати більш ніж одну модель для управління фінансовими інструментами. Не є зміною бізнес-моделі зміна намірів щодо фінансових активів, тимчасове зникнення ринку для фінансових активів.

«SPPI-тест» Товариство проводить один раз при наявності типових операцій, частіше проводиться при виникненні незрозумілості при віднесенні фінансового інструменту до груп.

Припинення визнання

Списання

Кредити підлягають списанню (частково чи повністю), коли немає обґрунтованих очікувань щодо їх відшкодування. Як правило, у таких випадках товариство визначає, що у позичальника немає активів чи джерел доходу, що можуть генерувати грошові потоки в обсязі, достатньому для погашення сум заборгованості, що підлягають списанню. Однак товариство може продовжувати здійснювати діяльність, спрямовану на стягнення заборгованості за списаними фінансовими активами згідно з політикою відшкодування сум, належних до погашення.

Модифікація фінансових активів

Якщо умови фінансового активу змінюються, товариство оцінює, чи відрізняються значно грошові потоки за таким модифікованим активом. Якщо грошові потоки відрізняються значно («значна модифікація умов»), то вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився. У цьому випадку визнання первісного фінансового активу припиняється, а новий фінансовий актив визнається в обліку за справедливою вартістю. Зміни величини грошових потоків за існуючими фінансовими активами або фінансовими зобов'язаннями не вважаються модифікацією умов, якщо вони є наслідком поточних умов договору

Товариство здійснює кількісну та якісну оцінку того, чи є модифікація умов значною, тобто чи відрізняються значно потоки грошових коштів за первісним фінансовим активом і потоки грошових коштів за модифікованим активом або фінансовим активом, що його замінив. Товариство здійснює кількісну та якісну оцінку на предмет значущості модифікації умов, аналізуючи якісні фактори, кількісні фактори і сукупний ефект якісних і кількісних факторів. Якщо потоки грошових коштів значно відрізняються, то вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився.

Якщо грошові потоки за модифікованим активом, оцінюваним за амортизованою вартістю, не відрізняються значно, то така модифікація умов не призводить до припинення визнання фінансового активу. У цьому випадку товариство перераховує валову балансову вартість фінансового активу і визнає суму коригування валової балансової вартості як прибуток або збиток від модифікації в прибутку чи збитку. Якщо така модифікація обумовлена фінансовими труднощами позичальника, то відповідні прибуток або збиток відображаються в складі збитків від зменшення корисності. В інших випадках відповідні прибуток або збиток відображаються в складі процентних доходів.

В рамках діяльності з управління кредитним ризиком товариство переглядає умови кредитів фізичним особам, які мають фінансові труднощі. Якщо товариство планує змінити умови фінансового активу таким чином, що дана зміна призведе до прощення частини існуючих грошових потоків, передбачених договором, то частина активу списується до проведення оцінки на предмет значущості модифікації умов. В результаті, ймовірно, величина передбачених договором решти грошових потоків, які на момент модифікації продовжують визнаватися за первісним фінансовим активом, буде еквівалентною величині нових модифікованих грошових потоків за договором.

Зменшення корисності

МСФЗ 9 замінює модель «понесених збитків», що використовується в МСБО 39, на модель «очікуваних кредитних збитків», ключовим принципом якої є своєчасне відображення покращення або погіршення кредитної якості фінансових інструментів з врахуванням накопиченої історичної інформації, теперішньої ситуації та обґрунтованих прогнозах майбутніх подій та економічних умов.

Нова модель зменшення корисності застосовується до фінансових інструментів, які оцінюються за амортизованою вартістю.

Резерви під очікувані кредитні збитки визнаються в сумі, що дорівнює або очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців, або очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента для фінансових інструментів, за якими було виявлено суттєве збільшення кредитного ризику. Очікувані кредитні збитки за весь строк дії інструмента - це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок усіх можливих подій дефолту протягом усього очікуваного строку дії фінансового інструмента, тоді як очікувані кредитні збитки за 12 місяців становлять важливу частину очікуваних кредитних збитків, що виникають внаслідок подій дефолту, можливих протягом 12 місяців після звітної дати.

Оцінка очікуваних кредитних збитків

МСФЗ (IFRS) 9 вимагає, щоб товариство визнавало резерв під очікувані кредитні збитки за всіма своїми борговими фінансовими активами. Резерв розраховується на основі очікуваних кредитних збитків, пов'язаних з ймовірністю дефолту протягом наступних дванадцяти місяців, якщо не відбулося істотного збільшення кредитного ризику з моменту визнання фінансового інструменту; в останньому випадку резерв розраховується на основі очікуваних кредитних збитків за весь термін життя активу. Якщо фінансовий актив відповідає визначенню придбаного або створеного кредитно-знеціненого фінансового активу, резерв розраховується на основі зміни очікуваних кредитних збитків за весь термін життя активу.

Для цілей формування резерву під очікувані кредитні збитки дебіторська заборгованість, в залежності від зміни кредитного ризику, розділяється на 3 Етапи:

- **Етап 1 - Кредити та кредитна заборгованість без ознак знецінення та значного збільшення кредитного ризику;**
- **Етап 2 - Кредити та кредитна заборгованість з ознаками значного збільшення кредитного ризику з моменту їх первісного визнання, але без ознак знецінення;**
- **Етап 3 - Кредити та кредитна заборгованість з ознаками знецінення.**

Не рідше одного разу на місяць всі кредитні операції і кредитна заборгованість підлягають перевірці на:

- **Наявність ознак значного збільшення кредитного ризику (Етап 2);**
- **Наявність ознак знецінення (Етап 3);**

Виконання критеріїв щодо припинення ознак значного збільшення кредитного ризику (для кредитів і кредитної заборгованості, які раніше були віднесені на Етап 2);

Відсутність ознак знецінення (для кредитів і кредитної заборгованості, які раніше були віднесені на Етап 3).

Основними критеріями істотного збільшення кредитного ризику для товариства може бути порушення платіжних зобов'язань більш ніж на 30 днів, очікувана або проведена реструктуризація, погіршення фінансового стану позичальника та інше.

Основними ознаками знецінення для кредитної спілки може бути порушення платіжних зобов'язань більш ніж на 90 днів, реструктуризація, яка здійснюється з погіршенням фінансового стану і несе прямі фінансові втрати, тощо.

На першому етапі

Товариство оцінює кредитоспроможність та кредитний ризик кожного потенційного позичальника. Якщо кредитний ризик на дату визнання фінансового активу оцінений як низький або середній, товариство формує резерв під очікувані збитки, який розраховується за власною методикою розрахунку та формування резерву очікуваних кредитних збитків, яка полягає у тому, що товариство на кожен звітну дату оцінює резерв під очікувані збитки враховуючи коефіцієнт ймовірності невиконання кредитних зобов'язань, питому вагу збитку у випадку невиконання кредитних зобов'язань та суму під ризиком у випадку невиконання кредитних зобов'язань.

На другому та третьому етапі

Товариство на постійній основі здійснює моніторинг кредитного портфеля на предмет зменшення корисності (знецінення). Товариство формує Резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок в порядку. Спеціалізоване програмне забезпечення розраховує умовні дні прострочення, класифікує кредити за рівнями прострочення та розраховує необхідний

резерв автоматично. Також товариство у складі резерву покриття втрат від неповернених позичок формує резерв на нараховані але несплачені проценти. Товариство формує резерв на нараховані проценти у наступному порядку: 100% простроченої заборгованості за процентами.

Значне збільшення кредитного ризику

При визначенні того, чи має місце значне збільшення кредитного ризику за фінансовим інструментом з моменту його первісного визнання, товариство розглядає обґрунтовану і підтверджену інформацію, актуальну і доступну без надмірних витрат або зусиль, включаючи як кількісну, так і якісну інформацію, а також аналіз, заснований на історичному досвіді товариства, оцінці якості кредиту і прогностичній інформації.

Товариство в першу чергу виявляє, чи відбулося значне збільшення кредитного ризику для позицій, що зазнають кредитного ризику, шляхом порівняння: ймовірності дефолту за решту всього строку дії фінансового інструмента станом на звітну дату; і ймовірності дефолту за решту всього строку, розрахованої щодо даного моменту часу та визначеної при первісному визнанні позиції, що зазнають кредитного ризику.

Рівні кредитного ризику

Товариство розподіляє кожен позицію, що зазнає кредитного ризику, між рівнями кредитного ризику на основі різних даних, які визначаються для прогнозування ризику дефолту, а також шляхом застосування експертного судження щодо кредиту товариство використовує дані рівні кредитного ризику для виявлення значного збільшення кредитного ризику відповідно до МСФЗ 9. Рівні кредитного ризику визначаються з використанням якісних та кількісних факторів, які вказують на ризик дефолту.

Кожна позиція, що зазнає кредитного ризику відноситься до певного рівня кредитного ризику на дату первісного визнання на основі наявної інформації про позичальника. Позиції, що зазнають кредитного ризику, піддаються постійному моніторингу, що може призвести до перенесення позиції на інший рівень кредитного ризику

Визначення значного зростання кредитного ризику

Товариство розроблено методологію оцінки, що включає підхід на основі коефіцієнта збитковості кредитів. Ця методологія узгоджена з внутрішнім процесом управління кредитним ризиком товариства.

Також товариство відокремлює зміни в ризику настання дефолту від змін в інших чинниках очікуваних кредитних збитків та враховує наведені нижче чинники під час виконання оцінки:

- **зміну в ризику настання дефолту з моменту первісного визнання;**
- **очікуваний строк дії фінансового інструмента;**
- **а також обґрунтовано необхідну та підтверджену інформацію, здатну вплинути на кредитний ризик, що може бути одержана без надмірних витрат або зусиль станом на звітну дату.**

Знецінення та резерв очікуваних кредитних збитків

Саме класифікація фінансових активів за категоріями є ключовим чинником для визначення, чи підлягає фінансовий актив аналізу на предмет зменшення корисності.

Відповідно до МСФЗ 9, зменшення корисності доцільно визначати **тільки за борговими активами і лише за тими, які обліковуються за амортизованою собівартістю, та активами, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням результатів переоцінки в іншому сукупному доході.** Навіть якщо грошові потоки за інструментом складають виключно основну суму та проценти, але товариством такий інструмент обліковується за справедливою вартістю з визнанням переоцінки у прибутках або збитках, потреби в оцінюванні активу на предмет зменшення корисності немає.

Таким чином під порядок знецінення у товариства підпадають:

- Видані позики
- Дебіторська заборгованість

МСФЗ 9 вимагає оцінювати і визнавати **резерв під очікувані, а не понесені, кредитні збитки за фінансовим активом.** **Очікувані кредитні збитки** – це середньозважене значення

кредитних збитків, що визначене з використанням відповідних імовірностей настання подій дефолту як коефіцієнтів зважування. А кредитні збитки, в свою чергу, є теперішньою вартістю різниці між грошовими потоками, які належить отримати товариством згідно з умовами договору (випуску), та грошовими потоками, які товариство очікує отримати. Іншими словами, резерв під очікувані кредитні збитки формується під всі очікувані нестачі грошових коштів.

Рада з Міжнародних стандартів передбачила два підходи до оцінки очікуваних кредитних збитків: загальний та спрощений. **Товариство обрало індивідуальний метод нарахування резерву.** За загальним підходом обсяг очікуваних кредитних збитків визначається, виходячи з поточної кредитної якості активу та того, наскільки змінився рівень кредитного ризику порівняно з датою первісного визнання.

Якщо фінансовий актив обліковується за амортизованою вартістю, оціночний резерв під очікувані кредитні збитки створюється за рахунок прибутків і збитків і зменшує балансову вартість фінансового активу у звіті про фінансовий стан:

- Дт "Витрати" (прибутки і збитки);
- Кт "Резерв під очікувані збитки від знецінення".

У звіті про фінансовий стан такий резерв визнається у складі активів, зменшуючи тим самим балансову вартість фінансового активу.

Товариство оцінює станом на кожну дату резерв під збитки за фінансовим інструментом у розмірі, що дорівнює:

- **12 –місячним очікуваним кредитним збиткам у разі, якщо кредитний ризик на звітну дату не зазнав значного зростання з моменту первісного визнання;**
- **очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії фінансового інструменту, якщо кредитний ризик значно зріс.**

Станом на кожну звітну дату товариство оцінює, чи зазнав кредитний ризик за фінансовим інструментом значного зростання з моменту первісного визнання. При виконанні такої товариство використовує зміну ризику настання дефолту (невиконання зобов'язання) протягом очікуваного строку дії фінансового інструменту. Для виконання такої оцінки Товариство порівнює ризик настання дефолту станом на звітну дату з ризиком на дату первісного визнання. Для цього товариство використовує обґрунтовано необхідну та підтверджувальну інформацію, що є доступною без надмірних витрат або зусиль, і вказує на значне зростання кредитного ризику з моменту первісного визнання.

Товариство розділяє фінансові активи на рівні кредитного ризику з присвоєнням кожному із діапазонів відповідного рівня очікуваних збитків, а саме :

Рівень очікуваних збитків	Діапазон прострочення	Значення ймовірності очікуваного кредитного ризику
Не прострочені фінансові активи	0	1-10%
Під наглядом	1-30	11-20%
Перший рівень	31-60	20-50%
Другий рівень	61-90	51-100%
Третій рівень	91-180	51-100%
Четвертий рівень	181+дн.	100%
Нараховані, але не сплачені відсотки		100%

Кредитний ризик за фінансовим інструментом вважається **низьким**, якщо фінансовий інструмент має низький ризик настання дефолту, позичальник має потужний потенціал виконувати свої договірні зобов'язання щодо грошових потоків у короткостроковій перспективі.

Наприкінці кожного звітного періоду товариству слід оцінювати, чи є об'єктивне свідчення того, що корисність фінансового активу або групи фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю, зменшується.

Товариство може зробити припущення про те, що кредитний ризик за фінансовим інструментом не зазнав значного зростання з моменту первісного визнання, якщо було з'ясовано, що фінансовий інструмент **має низький рівень** кредитного ризику станом на звітну дату.

Ризики ділового середовища, пов'язані з пандемією COVID 19 – ризик високого рівня невизначеності з тенденцією до погіршення. У зв'язку з тим, що тривалість залишається невідомою, це породжує непевність навколо короткострокових економічних перспектив по всьому світу. Ускладнює прийняття суджень керівництва, впливає на економічне становище України.

Свідченням того, що **корисність фінансового активу або групи активів зменшується**, є такі ознаки:

- значні фінансові труднощі емітента або боржника;
- порушення контракту, яке призводить до невиконання зобов'язань чи прострочування платежів відсотків або основної суми;
- надання позикодавцем (з економічних чи юридичних причин, пов'язаних із фінансовими труднощами позичальника) пільгових умов, які позикодавець не розглядав би за інших умов;
- зникнення активного ринку для цього фінансового активу внаслідок фінансових труднощів;
- суттєве зниження попередньо оцінених майбутніх грошових потоків від групи фінансових активів.

Сумнівною визнається заборгованість за професійним судженням керівництва та бухгалтера, щодо якої існує невпевненість у її погашенні боржником, залежить від обставин (боржник не виконує своїх зобов'язань у встановлений договором строк (більше 1 року), не відповідає на претензію або відхиляє її та інш.).

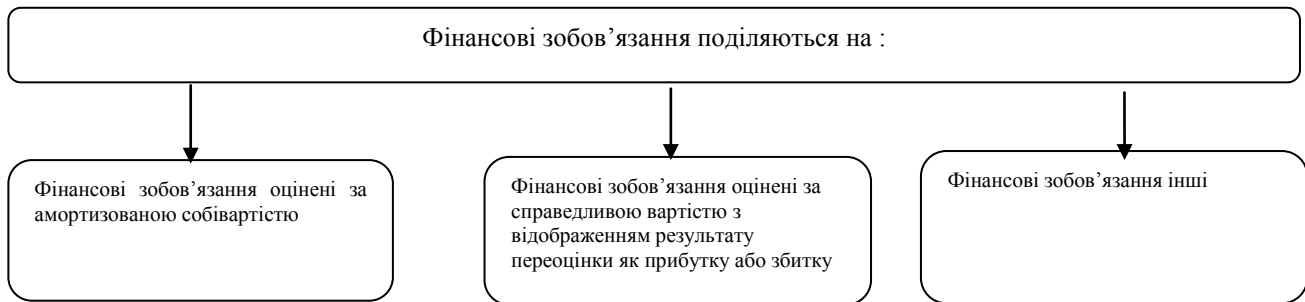
У випадку фінансового активу, що є кредитно-знеціненим станом на звітну дату, товариство оцінює очікувані кредитні збитки як різницю між валовою балансовою вартістю активу та теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків, дисконтованою за первісною ефективною ставкою відсотка за фінансовим активом. Якщо не визначено інакше товариство приймає, що **очікувані платежі** з урахуванням ймовірності при значному збільшенні кредитного ризику і дефолті рівні **0 (нулю)**. Будь-яке коригування визнається в прибутку або збитку як прибуток або збиток від зменшення корисності.

Критерії **дефолту контрагента** товариство встановлює як стан у відносинах між товариством і боржником/контрагентом, що характеризується ознаками за настання однієї із таких подій але не виключно:

- 1) боржник/контрагент прострочив погашення боргу більш ніж на 1095 календарних днів
- 2) боржник/контрагент не спроможний забезпечити в повному обсязі виконання зобов'язань в установленій договором/договорами строк без застосування товариством процедури звернення стягнення на забезпечення (за наявності)
- 3) сформований товариством резерв під зменшення корисності наданого боржнику фінансового активу становить 50 та більше відсотків боргу
- 4) за одним із активів боржника/контрагента відбулося списання боргу за рахунок сформованого резерву
- 5) інші ознаки

Під різні види дебіторської заборгованості можуть застосовуватися різні методи оцінки та розрахунку резерву, очікувані кредитні збитки відображають власні очікування товариством щодо кредитних збитків.

Облік фінансових зобов'язань

Первісне визнання

Відповідно до п. 5.1 МСФЗ 9 фінансові зобов'язання **первісно** визнаються за їх справедливою вартістю плюс (для фінансових активів) мінус (для фінансових зобов'язань) витрати на операцію, що прямо відносяться на придбання фінансового активу чи фінансового зобов'язання.

Для фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у прибутку або збитку, витрати на операцію не включаються до первісної вартості.

Під час первісного визнання фінансових інструментів Товариство присвоює їм **відповідну категорію** і потім може перекласифікувати у деяких випадках, зазначених нижче.

Подальше визнання

Товариство визнає такі категорії фінансових зобов'язань:

-фінансові зобов'язання оцінені за амортизованою собівартістю, до фінансових зобов'язань, оцінених за амортизованою собівартістю, відносяться фінансові зобов'язання, що утримуються до погашення.

Припинення визнання фінансового зобов'язання

Фінансове зобов'язання вилучається зі Звіту про фінансовий стан суб'єкта господарювання тоді, коли його погашають, тобто коли зобов'язання, визначене у контракті, виконано, анульовано або строк його дії закінчується.

Різницю між балансовою вартістю фінансового зобов'язання та сплаченою компенсацією визнають у прибутку чи збитку.

Дебіторська заборгованість за договорами фінансового кредиту

Дебіторська заборгованість за договором фінансового кредиту визнається при настанні терміну, вказаному у договорі фінансового кредиту і оцінюється при первісному визнанні за справедливою вартістю наданого фінансового кредиту, нарахованих відсотків та нарахованої пені.

Балансова вартість дебіторської заборгованості за договорами фінансового кредиту перевіряється на предмет знецінення станом на кожну звітну дату. Визнання дебіторської заборгованості по договорам фінансового кредиту припиняється у разі виконання критеріїв припинення визнання фінансових активів, зазначених у цих Примітках.

Безумовна дебіторська заборгованість визнається у Звіті про фінансовий стан як актив тоді і лише тоді, коли Кредитна спілка стає стороною контрактних відношень щодо цього інструменту та внаслідок цього набуває юридичне право одержати грошові кошти.

Первісна оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю. Після первісного визнання *подальша* оцінка дебіторської заборгованості відбувається за **амортизованою вартістю**.

Для цілей фінансової звітності дебіторська заборгованість класифікується як *поточна* (отримання очікується протягом поточного року або операційного циклу) або як *довгострокова* (дебіторська заборгованість, яка не може бути класифікована як поточна).

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки коштів у касі та на банківських рахунках в національній валюті, а також кошти на депозитних рахунках в банках «До запитання», короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошей і характеризуються незначним ризиком зміни вартості, що можуть бути використані для поточних операцій. Грошові кошти та їх еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю..

Фінансові інвестиції

Товариство під час складання фінансової звітності відносить до фінансових інвестицій депозити в банках, боргові зобов'язання, які обліковуються на балансі. Фінансові інвестиції обліковуються та відображаються у звітності за справедливою вартістю.

Основні засоби та нематеріальні активи

Основні засоби та нематеріальні активи обліковуються за первісною (переоціненою) вартістю мінус накопичена амортизація та збитки від знецінення, за наявності. Витрати на ремонт та технічне обслуговування основних засобів визнаються витратами по мірі їх виникнення.

Амортизація основних засобів та нематеріальних активів розраховується прямолінійним методом з метою рівномірного зменшення первісної вартості до ліквідаційної вартості протягом строку корисного використання активу. Амортизація активу починається, коли він стає придатним для використання, тобто коли він доставлений до місця розташування та приведений у стан, у якому він придатний до експлуатації. Амортизація активу припиняється на одну з двох дат, яка відбувається раніше: на дату, з якої актив класифікується як утримуваний для продажу (або включається до ліквідаційної групи, яка класифікується як утримувана для продажу) згідно з МСФЗ 5, або на дату, з якої припиняють визнання активу. Амортизація не припиняється, коли актив не використовується або він вибуває з активного використання, доки актив не буде амортизований повністю. До нематеріальних активів в Товаристві переважно відносяться ліцензійне програмне забезпечення, спеціалізоване програмне забезпечення та ліцензії на здійснення діяльності (за наявності). Нематеріальні активи з невизначеним строком експлуатації не підлягають амортизації.

Непоточні активи, утримувані для продажу

Необоротні активи або групи вибуття, що включають активи та зобов'язання, балансова вартість яких, як очікується, буде відшкодована переважно в результаті продажу або розподілу, а не в результаті тривалого використання, відносяться до категорії активів, утримуваних для продажу. Необоротні активи, класифіковані як утримувані для продажу, оцінюються за їхньою балансовою вартістю або за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж, залежно від того, яка з цих сум менша.

Зменшення корисності активів

Активи, термін експлуатації яких не обмежений, **не амортизуються**, але розглядаються щорічно на предмет знецінення. У разі наявності фактів знецінення активів, Товариство має застосовувати МСБО 36, що передбачає процедуру тестування на знецінення.

Активи, що **амортизуються**, аналізуються на предмет їх можливого знецінення в разі якихось подій або зміни обставин, які вказують на те, що відшкодування повної балансової вартості може стати неможливим. Збиток від знецінення визнається у сумі, на яку балансова вартість активу перевищує вартість його відшкодування. Вартість відшкодування активу – це його справедлива вартість за вирахуванням витрат на продаж або вартість використання, в залежності від того, яка з них вища. Нефінансові активи, що піддалися знеціненню, на кожну звітну дату аналізуються на предмет можливого сторнування знецінення.

Визнання та оцінка зменшення корисності активу

На кожну звітну дату Товариство має оцінювати, чи існують ознаки можливого зменшення корисності активу.

Про зменшення корисності активів можуть свідчити, зокрема, такі ознаки: зменшення ринкової вартості активу протягом звітного періоду на суттєво більшу величину, ніж очікувалось, застаріння або фізичне пошкодження активу, суттєві негативні зміни в технологічному, ринковому, економічному або правовому середовищі, у якому діє Товариство, що відбулися протягом звітного періоду або очікувані найближчим часом, збільшення протягом звітного періоду ринкових ставок відсотка або інших ринкових ставок доходу від інвестицій, яке може вплинути на ставку дисконту і суттєво зменшити суму очікуваного відшкодування активу, перевищення балансової вартості чистих активів Товариства над їх ринковою вартістю, суттєві зміни способу використання активу протягом звітного періоду або такі очікувані зміни в наступному періоді, які негативно впливають на діяльність Товариства, інші свідчення того, що ефективність активу є або буде гіршою, ніж очікувалось.

Втрати від зменшення корисності активу визнаються іншими витратами, а щодо активів, відображених в обліку за переоціненою вартістю, - у порядку, передбаченому відповідним МСФЗ з одночасним зменшенням його балансової (залишкової) вартості. Після визнання втрат від зменшення корисності активу, що амортизується, нарахування амортизації здійснюється, виходячи з нової балансової (залишкової) вартості активу і переглянутого (у разі зміни) строку його корисного використання (експлуатації).

Відновлення корисності активу

Якщо на дату річного балансу ознаки зменшення корисності активу перестали існувати, то Товариство визначає і відображає вигоди від відновлення його корисності.

Про відновлення корисності активу можуть свідчити, зокрема, такі ознаки: суттєве збільшення ринкової вартості активу протягом звітного періоду, суттєві позитивні зміни в технологічному, ринковому, економічному або правовому середовищі, у якому діє Товариство, що відбулися протягом звітного періоду, зменшення протягом звітного періоду ринкових ставок відсотка або інших ринкових ставок доходу від інвестицій, яке може вплинути на ставку дисконту і суттєво збільшити суму очікуваного відшкодування активу, суттєві зміни активу та/або способу його використання протягом звітного періоду або такі очікувані зміни в наступному періоді, які позитивно вплинуть на діяльність Товариства, інші свідчення того, що ефективність активу є або буде кращою, ніж очікувалось.

Якщо ознаки зменшення корисності активу перестали існувати, то вигоди від відновлення корисності активу визнаються іншим доходом, а щодо активів, відображених в обліку за переоціненою вартістю, - у порядку, передбаченому відповідним МСФЗ з одночасним збільшенням його балансової (залишкової) вартості. Після відновлення корисності активу, що амортизується, нарахування амортизації здійснюється, виходячи з нової балансової (залишкової) вартості активу і переглянутого (у разі зміни) строку його корисного використання (експлуатації). Балансова (залишкова) вартість активу, збільшена внаслідок відновлення його корисності, не повинна перевищувати балансову (залишкову) вартість цього активу, визначену на дату відновлення корисності без урахування попередньої суми втрат від зменшення його корисності.

Зменшення та відновлення корисності групи активів, яка генерує грошові потоки

Якщо суму очікуваного відшкодування певного активу визначити неможливо, то визначається сума очікуваного відшкодування групи активів, яка генерує грошові потоки і до якої належить цей актив.

Втрати від зменшення корисності групи активів, яка генерує грошові потоки, визнаються, якщо сума очікуваного відшкодування цієї групи менша за її балансову вартість.

Вигоди від відновлення корисності групи активів, яка генерує грошові потоки, визнаються, якщо сума очікуваного відшкодування цієї групи перевищує її балансову вартість.

Якщо за результатами тестування на знецінення (зменшення корисності) не виявлено суттєвого відхилення балансової вартості від відновлювальної вартості то приймається що знецінення не відбулося.

Запаси

Облік та відображення в фінансовій звітності запасів відбувається у відповідності з МСБО 2.

Запаси обліковуються по однорідним групам:

- канцелярські та офісні матеріали;
- інше.

Собівартість придбаних у третіх осіб запасів складається з вартості придбання та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з їх придбанням. Товариство застосовує метод ФІФО оцінки запасів при їх вибутті або передачі у виробництво.

Запаси відображаються у фінансовій звітності по найменшій з двох оцінок: собівартості або чистої вартості реалізації. Чиста вартість реалізації – це можлива ціна реалізації в ході звичайної діяльності Товариства за вирахуванням витрат на продаж. Чиста вартість реалізації визначається індивідуально для кожного найменування продукції з врахуванням маркетингової політики товариства.

Зобов'язання

Кредиторська заборгованість визнається як зобов'язання тоді, коли товариство стає стороною договору та внаслідок цього, набуває юридичне зобов'язання сплатити грошові кошти.

Зобов'язання товариства класифікуються як довгострокові (строк погашення більше 12 місяців) та поточні (строк погашення до 12 місяців).

Під час складання фінансової звітності за міжнародними стандартами для класифікації зобов'язань за строками товариство використовує фактичний термін погашення зобов'язань; обов'язково відображає довгострокові зобов'язання по частинах у розрізі строку погашення не більше дванадцяти місяців після дати балансу та через більш ніж дванадцять місяців після дати балансу.

Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи

Забезпечення в фінансовій звітності визнається, якщо виконуються всі три умови:

- Товариство має існуюче зобов'язання (юридичне чи конструктивне) внаслідок минулої події;
- ймовірно, що вибуття ресурсів буде необхідним для виконання зобов'язання;
- можна достовірно оцінити суму зобов'язання.

Забезпечення переглядається на кінець кожного звітного періоду та коригується для відображення поточної найкращої оцінки. Якщо вже немає ймовірності, що вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, буде потрібним для погашення зобов'язання, забезпечення сторнується. Забезпечення використовується лише для тих видатків, для яких воно було створено з самого початку. Лише видатки, пов'язані з забезпеченням, під які воно було створено, згортаються з ним. Якщо Товариство має обтяжливий контракт, існуюче зобов'язання за цим контрактом вона визнає та оцінює як забезпечення. Витрати на реструктуризацію можуть бути визнані забезпеченням тільки якщо реструктуризація розпочата в звітному періоді та ці витрати відповідають всім трьом умовам визнання забезпечення.

Товариство визнає в якості резерву – **резерв відпусток**, який формується щомісячно виходячи з фонду оплати праці та розрахункового оціночного коефіцієнта. Коефіцієнт розраховується виходячи з даних попередніх звітних періодів враховуючи поправки на інформацію звітного періоду.

Товариство може формувати резервний фонд на покриття непередбачених збитків по всіх статтях активів та позабалансових зобов'язань. Розмір відрахувань до резервного фонду має бути не менше 5 відсотків від прибутку Товариства до досягнення ними 25 відсотків розміру регулятивного капіталу Товариства.

Щодо умовних зобов'язань Товариство розкриває для кожного класу умовного зобов'язання на кінець звітного періоду стислу інформацію про сутність умовного зобов'язання і, якщо можливо, наближену оцінку його фінансового впливу, інформацію про невизначеності щодо суми або часу будь-якого вибуття та можливість будь-якої компенсації. У надзвичайно рідкісних випадках можна очікувати, що розкриття деякої або всієї інформації завдасть серйозної шкоди позиціям Товариства в суперечці з іншими сторонами щодо предмету

забезпечення, умовного зобов'язання чи умовного активу. В таких випадках Товариство не розкриває інформацію, але розкриває загальний характер суперечки, а також той факт, що інформація не була розкрита, і причини цього.

Під умовними активами Товариство розуміє можливий актив (якого ще фактично немає), який залежить від минулих подій та від того, чи відбудеться або не відбудеться ще подія (події) в майбутньому та яка не залежить від Товариства.

Витрати на персонал та відповідні нарахування

Витрати на заробітну плату, на нарахування єдиного соціального внеску, оплачувані річні відпустки та лікарняні, премії, а також негрошові винагороди нараховуються у тому періоді, в якому відповідні послуги надавались працівниками Товариства.

Власний капітал

Відповідно до вимог Основного закону та вимог регулятора, Товариство відносить до капіталу Статутний капітал, а також залишок нерозподіленого доходу.

На вимогу НПсБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» наводиться інформація про призначення та умови використання кожного елемента власного капіталу (крім зареєстрованого капіталу). Відповідно до статуту Товариства: Чистий прибуток, одержаний після сплати процентів по кредитах банків, сплати податків та інших платежів до бюджету, залишається у повному розпорядженні Товариства, яке визначає напрями його використання.

Виплата частки прибутку (дивідендів) проводиться один раз на рік за підсумками календарного року.

Відповідні виплати сплачуються на протязі першого кварталу року, який йде після звітного року. Виплати здійснюються у безготівковій формі на рахунок, вказаний Учасниками. Умови виплати часток прибутку можуть змінюватися у відповідності з рішенням Зборів Учасників.

Збитки, що виникли в процесі здійснення діяльності Товариством, покриваються в першу чергу за рахунок Резервного фонду.

У разі недостатності коштів резервного фонду Збори учасників можуть прийняти рішення про направлення на покриття збитків коштів з інших фондів.

Дохід від договорів з клієнтами

Визнання доходу

Товариство розглядає умови договору та всі доречні факти й обставини і застосовує цей стандарт, у тому числі будь-які практичні прийоми, послідовно й узгоджено до договорів з подібними характеристиками та за подібних обставин.

Товариство застосовує цей МСФЗ 15 до всіх договорів з клієнтами, за винятком таких:

- а) угод про оренду, які належать до сфери застосування МСБО 17 "Оренда";
- б) фінансових інструментів та інших контрактних прав чи зобов'язань, що належать до сфери застосування МСФЗ 9 "Фінансові інструменти", МСФЗ 10 "Консолідована фінансова звітність", МСФЗ 11 "Спільна діяльність", МСБО 27 "Окрема фінансова звітність" та МСБО 28 "Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства".

Момент визнання виручки є момент переходу контролю. Для визначення моменту переходу контролю необхідне професійне судження і наявність наступних критеріїв:

- право на оплату;
- права фізичного використання;
- факт прийняття товару/послуги зі сторони клієнта.

Для визнання доходу Товариство застосовує послідовну модель аналізу договорів:

Крок 1. Договір підпадає під дію МСФЗ 15 в разі, якщо він задовольняє таким умовам:

- сторони договору письмово чи усно схвалили його, як наслідок, вони зобов'язані виконувати певні зобов'язання за ним;
- Товариство може ідентифікувати права кожної зі сторін договору, умови платежу;
- договір за своєю суттю є комерційним, існує ймовірність, що Товариство отримає винагороду за товари або послуги, що будуть передані покупцю.

Договір – це угода між двома або більше сторонами, яке породжує права та обов'язки, які є юридично обов'язковими. **Договори на Товаристві можуть бути письмовими, усними чи прийнятими у звичайній практиці ведення бізнесу Товариства.**

Коли якась частина договору виконана, Товариство має відображати договір у звіті про фінансовий стан як **контрактний актив** або **контрактне зобов'язання**, залежно від співвідношення між виконанням Товариством свого зобов'язання за договором та оплатою, здійсненою клієнтом. Товариство відображає будь-які безумовні права на компенсацію окремо як дебіторську заборгованість. **Дебіторська заборгованість** це право Товариства на компенсацію, яке є безумовним (для того щоб настала дата сплати такої компенсації, необхідний тільки плин часу). **Товариство обліковує дебіторську заборгованість відповідно до МСФЗ 9.** Після первісного визнання дебіторської заборгованості внаслідок договору з клієнтом будь-яка різниця між оцінкою дебіторської заборгованості відповідно до МСФЗ 9 та відповідної визнаної суми доходу подається як витрати. (наприклад як збиток від зменшення корисності МСФЗ 15).

Товариство відображає договірне зобов'язання в момент здійснення платежу клієнтом або в момент, коли такий платіж підлягає сплаті (залежно від того, яка дата раніше), якщо клієнт компенсує Товариству вартість активу/послуги або в Товариства є безумовне право на суму компенсації (дебіторська заборгованість) до дати фактичного надання послуги клієнту.

Товариство відображає договірний актив за винятком сум, які відображається як дебіторська заборгованість, якщо Товариство передає активи або надає послуги клієнту до того, як клієнт компенсує їх вартість, або до дати, коли компенсація підлягатиме сплаті клієнтом.

Умовами договору передбачається коли виникає право Товариства на компенсацію, наприклад на дату виконання або в кінці кожного місяця після нарахування.

Крок 2. Визначення окремих зобов'язань за договором. Часто один договір може включати декілька компонентів Тому за МСФЗ 15 Товариство визначає, чи є різні елементи договори окремими зобов'язаннями по виконанню. Важливість цього полягає в тому, що для різних зобов'язань можуть бути визначені різні моменти визнання виручки. Як правило, Товариство керується таким підходом: якщо різні компоненти можна придбати окремо, то це є окремим зобов'язанням за договором.

Крок 3. Ціна операції. На етапі визначення ціни операції (вартості винагороди) Товариство має припустити, що послуга буде надана як обіцяно відповідно до чинного договору, і що договір не буде скасовано, оновлено або змінено. **Товариство розглядає умови договору та свою звичну практику бізнесу.** Одним з ключових аспектів по відношенню до визначення ціни операції є визначення суми змінного відшкодування. Серед випадків, коли сума відшкодування може варіюватися, слід вказати: знижки, штрафи, бонуси чи заохочення, премії за результат тощо. Для визначення суми змінного відшкодування використовується найбільш ймовірна або розрахункова вартість з використанням очікувань в залежності від того, що є найбільш прийнятним в конкретному випадку. Компенсація обіцяна в договорі може включати фіксовані суми, змінні суми або і ті й ті суми.

Крок 4. Розподіл ціни операції між зобов'язаннями щодо виконання. Розподіл, як правило, на Товаристві не застосовується.

Крок 5. Визнання виручки. Виручка може бути визнана в конкретний період часу або протягом проміжку часу.

Товариство визнає виручку в певний момент часу, коли відбувається передача обіцяних за договором товарів або надання послуг покупцеві. По суті, товари (послуги) передаються

(надаються), коли покупець отримує контроль над ними. Отже, виручка визнається в момент отримання покупцем контролю над відповідними активами. На момент укладання договору Товариство для кожного ідентифікованого зобов'язання щодо виконання визначає чи задовольнить воно це зобов'язання щодо виконання з плином часу чи у певний момент часу.

Зобов'язання Товариства як правило виконуються у певний момент, клієнт одночасно отримує і споживає вигоди, що надаються внаслідок діяльності Товариства, яке використовує **метод оцінки за результатами** до повного задоволення зобов'язанням щодо виконання (аналіз виконання, завершеного на сьогоднішній день, оцінки досягнутих результатів тощо).

Особливих вимог визнання доходу від реалізації товарів, робіт, послуг відповідно з політикою Товариства не визначено.

Дохід визнається у Звіті про фінансовий результат

Дохід визнається під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків учасників Товариства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена.

Дохід від продажу фінансових активів визнається в разі задоволення всіх умов:

- Товариство передало договірні права на одержання грошових потоків від такого фінансового активу
- Товариство передало покупцеві ризики та переваги від володіння
- за Товариством не залишається ані подальша участь управлінського персоналу у формі, яка зазвичай пов'язана з володінням, ані ефективний контроль за проданими фінансовими активами
- суму доходу можна достовірно оцінити
- ймовірно що до Товариства надійдуть економічні вигоди пов'язані з операцією та витрати які були або будуть понесені у зв'язку з операцією можна достовірно оцінити

Не визнаються доходами такі надходження від інших осіб:

- Сума податку на додану вартість, акцизів, інших податків і обов'язкових платежів, що підлягають перерахуванню до бюджету й позабюджетних фондів.
- Сума надходжень за договором комісії, агентським та іншим аналогічним договором на користь комітента, принципала тощо.
- Сума попередньої оплати (авансу) в рахунок оплати продукції (Товарів, робіт, послуг).
- Сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором.
- Надходження, що належать іншим особам.

Визнані доходи класифікуються в бухгалтерському обліку за такими групами:

- а) дохід (виручка) від реалізації продукції (Товарів, робіт, послуг);
- б) інші операційні доходи;
- в) фінансові доходи;
- г) інші доходи;
- д) надзвичайні доходи.

Визначений дохід (виручка) від реалізації продукції (Товарів, робіт, послуг) не коригується на величину пов'язаної з ним сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості. Сума такої заборгованості визнається витратами Товариства згідно МСФЗ.

Дохід, який виникає в результаті використання активів Товариства іншими сторонами, визнається у вигляді процентів, роялті та дивідендів, якщо:

- імовірно надходження економічних вигід, пов'язаних з такою операцією;
- право Товариства на одержання виплат встановлено;
- дохід може бути достовірно оцінений.

Такий дохід має визнаватися у такому порядку:

- проценти визнаються у тому звітному періоді, до якого вони належать, виходячи з бази їх нарахування та строку користування відповідними активами;
- роялті визнаються за принципом нарахування згідно з економічним змістом відповідної угоди;
- дивіденди визнаються у періоді прийняття рішення про їх виплату.

Процентний дохід визнається у тому періоді, до якого від належить виходячи з принципу нарахування та коли встановлено право на отримання.

Визнання витрат

Витрати – це зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення чистих активів, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам.

Витрати визнаються у Звіті про прибутки та збитки витратами певного періоду за умови відповідності визначенню та одночасно з визнанням збільшення зобов'язань або зменшення активів. Витрати, понесені у зв'язку з отриманням доходу, визнаються у тому ж періоді, що й відповідні доходи, для яких вони були здійснені. Витрати які не можливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені.

Не визнаються витратами й не включаються до звіту про фінансові результати:

- Попередня (авансова) оплата запасів, робіт, послуг.
- Погашення одержаних позик.
- Інші зменшення активів або збільшення зобов'язань, що не відповідають ознакам, наведеним у МСФЗ.
- Витрати, які відображаються зменшенням власного капіталу відповідно до МСФЗ.
- Балансова вартість валюти.

Склад витрат

Класифікація адміністративних витрат та інших операційних витрат здійснюється згідно з МСФЗ. Бухгалтерський облік витрат ведеться з використанням рахунків класу 9.

До адміністративних витрат відносяться такі загальногосподарські витрати, спрямовані на обслуговування та управління Товариством:

- витрати на оплату праці;
- загальні корпоративні витрати (організаційні витрати);
- витрати на службові відрядження і утримання апарату управління Товариством та іншого загальногосподарського персоналу;
- витрати на амортизацію основних засобів та нематеріальних активів;
- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання (операційна оренда, страхування майна, амортизація, ремонт, охорона);
- винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо);
- витрати на зв'язок (поштові, телефонні тощо);
- витрати на врегулювання спорів у судових органах;
- податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг);
- плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків
- інші витрати загальногосподарського призначення.
- витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг);

До інших операційних витрат включаються:

- витрати для формування резерву від знецінення кредитів.

Податки на прибуток визнаються витратами згідно з МСФЗ.

Надзвичайні витрати включаються до фінансової звітності за вирахуванням суми, на яку зменшується податок на прибуток від діяльності Товариства внаслідок збитків від надзвичайних подій.

До Інших витрат(майбутніх періодів) відносяться раніше сплачена орендна плата за майбутні періоди, суми за підписку періодичних видань, раніше сплачені рекламні послуги та суми страхових платежів, вартість торгових патентів, вартість строкових ліцензій та інших спеціальних дозволів, а також всі інші витрати, що стосуються наступного облікового періоду.

На Товаристві використовуються передбачені діючими законодавчими актами граничні норми добових на службові відрядження, гранична величина розрахунків готівкою, терміни подачі звіту про використання коштів, тощо.

Операції з пов'язаними сторонами

У визначенні кола пов'язаних сторін товариство регулюється ЗУ «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг». У фінансовій звітності на вимогу МСБО 24 Товариство розкриває інформацію про зв'язані сторони окремо по Управлінському персоналу та учасники Товариства. По пов'язаних сторонах розкривається така інформація: виплати працівникам; залишки дебіторської заборгованості в розрізі строків; залишки зобов'язань (з урахуванням зворотних внесків в капітал) в розрізі строків, та, за наявності, такі операції: придбання або продаж нерухомості та інших активів; отримання послуг; оренда; надання гарантій або застави.

Оренда

МСФЗ 16 «Оренда» Товариство використовувало модифікований ретроспективний підхід та визнаний сукупний вплив застосування стандарту та не здійснює перерахунок порівняльної інформації. Для оренди, яка до дати першого застосування МСФЗ 16 «Оренда» була класифікована як операційна оренда, зобов'язання за орендою визначені за теперішньою вартістю орендних платежів, що залишились до сплати, дисконтованих на ставку, яка використовується для залучення коштів на дату першого застосування, а актив з права користування був оцінений у сумі визнаного зобов'язання, скоригованого на суму здійснених платежів.

Товариство використовує звільнення, запропоновані в стандарті, щодо договорів оренди, термін яких закінчується протягом 12 місяців з дати першого застосування, а також щодо договорів оренди базових активів з низькою вартістю. Товариство переоцінює зобов'язання за орендою при настанні певної події (наприклад, зміні строків оренди, зміні майбутніх орендних платежів в результаті зміни індексу або ставки, що використовуються для визначення таких платежів).

Податки на прибуток

Витрати з податку на прибуток визначаються та відображаються у фінансовій звітності Товариства відповідно до МСБО12. Податок на прибуток обчислюється виходячи з бухгалтерського фінансового результату (прибутку чи збитку).

Форми фінансової звітності

Формат фінансової звітності МСБО 1 «Подання фінансових звітів» не встановлює єдиного формату фінансових звітів, наводить перелік показників, які необхідно наводити в кожній формі звітності та у примітках.

Перелік та назви форм фінансової звітності Товариства відповідають вимогам, встановленим НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Статті фінансової звітності за МСФЗ вписані в найбільш доречні рядки форм фінансових звітів, затверджених Міністерством фінансів України. Розкриття додаткової інформації, як це передбачено МСФЗ/МСБО, здійснюється у примітках до річної фінансової звітності.

Товариство визначає форми представлення фінансової звітності:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан) складається методом поділу активів та зобов'язань на поточні та довгострокові; у ньому відображаються активи, зобов'язання та власний капітал Товариства. Згортання статей фінансових активів та зобов'язань: є неприпустимим, крім випадків, передбачених МСФЗ (наприклад, якщо Товариство має юридичне право здійснювати залік визнаних у балансі сум і має намір або зробити взаємозалік, або реалізувати актив та виконати зобов'язання одночасно). Актив відображається в балансі за умови, що оцінка його може бути достовірно визначена і очікується отримання в майбутньому економічних вигод, пов'язаних з його використанням. Зобов'язання відображається у балансі, якщо його

оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення. Власний капітал відображається в балансі одночасно з відображенням активів або зобов'язань, які призводять до його зміни. Оцінка та подальше розкриття окремих статей балансу в примітках до звітності здійснюються згідно з відповідними МСФЗ.

Рівень суттєвості обраний Товариством та зафіксований в його обліковій політиці встановлений на рівні 10% від валюти балансу.

- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) передбачає подання витрат, визнаних у прибутку або збитку, за класифікацією оснований на методі «функції витрат» або «собівартості реалізації», згідно з яким, витрати класифікують відповідно до їх функцій як частини собівартості чи наприклад витрат на збут або адміністративну діяльність.

Рівень суттєвості обраний Товариством та зафіксований в його обліковій політиці встановлений на рівні 10% від доходу від будь-якої діяльності Товариства.

- Звіт про зміни у власному капіталі подається в розгорнутому форматі;

- Звіт про рух грошових коштів складається відповідно з МСБО7 прямим методом.

Представлення грошових потоків від операційної діяльності у Звіті про рух грошових коштів здійснюється із застосуванням прямого методу, згідно з яким розкривається інформація про основні класи надходжень грошових коштів чи виплат грошових коштів. Інформація про основні види грошових надходжень або виплат формується на підставі облікових записів кредитної спілки;

- Примітки до фінансової звітності складаються відповідно з обов'язковими вимогами до розкриття інформації, викладених у всіх МСБО/МСФЗ.

Виправлення сум попередніх періодів

У поданій фінансовій звітності немає виправлення сум попередніх періодів.

Події після дати балансу

Під подіями після дати балансу Товариство розуміє всі події до дати затвердження фінансової звітності до випуску, навіть якщо ці події відбуваються після оприлюднення фінансового результату чи іншої вибіркової фінансової інформації. Керуючись положеннями МСБО 10 Товариство розділяє події після дати балансу на такі, що вимагають коригування після звітного періоду, та такі, що не вимагають коригування після звітного періоду.

Управління ризиками

Відповідно до Політики з управління ризиками, товариство ідентифікує ринковий ризик та кредитний ризик, як основні можливі ризики діяльності товариства.

Ринковий ризик

Ринковий ризик — ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін. Ринковий ризик охоплює три типи ризику: валютний ризик, відсотковий ризик та інший ціновий ризик.

Враховуючи те, що процентні ставки за позиками не залежать від коливань відсоткових ставок або валютних курсів, Товариство вважає ринковий ризик несуттєвим.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – це наявний або потенційний ризик того, що одна сторона контракту про фінансовий інструмент не зможе виконати зобов'язання і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони. Кредитний ризик виникає в результаті кредитних операцій товариства, внаслідок яких виникають фінансові активи.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом прийняття управлінських рішень, спрямованих на досягнення мети одержання максимально можливих доходів при

мінімальному ризику збитків на основі проведення кількісного і якісного аналізу кредитного портфеля товариства. Критерії оцінки фінансового стану позичальника встановлюються

Цілями управління кредитним ризиком є:

- участь у затвердженні та нагляд за всіма кредитними зобов'язаннями позичальників відповідно до внутрішніх процедур.
- забезпечення збалансованої структури загального кредитного портфеля;
- забезпечення належного формування резервів у відповідності з прийнятими ризиками.

Кредитний ризик мінімізується за рахунок формування резервів, лімітування кредитних операцій, формування ефективної процентної політики, постійного кількісного та якісного аналізу кредитного портфеля, диверсифікації кредитного портфеля, підтримки на достатньому рівні власного капіталу.

Методами управління кредитним ризиком є:

- вивчення та оцінка кредитоспроможності позичальника;
- забезпечення кредитів;
- спостереження за дебіторською заборгованістю (моніторинг);
- диверсифікація та/або концентрація кредитного портфеля;
- створення резервів.

Дані методи взаємозалежні, часто впливають один з одного та доповнюють один одного, тому для найбільш ефективних результатів Товариство практикує їх комплексне застосування.

Поточне управління кредитним ризиком здійснюється правлінням Товариства.

Основними завданнями поточного управління є забезпечення кредитної діяльності, економічно доцільне і оптимальне розміщення наявних ресурсів, контроль за кредитною діяльністю відокремлених підрозділів Товариства, оцінка кредитного ризику та розрахунок резерву покриття втрат від неповернених позичок. Правління визначає вартість заставного майна, бере участь у здійсненні перевірок за станом заставленого майна, організує продаж заставленого майна.

5. Основи оцінки, застосовані під час складання фінансової звітності

Підготовка фінансової звітності згідно з МСФЗ, МСБО та тлумачень вимагає від керівництва формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування облікових політик, а також на елементи фінансової звітності - суми активів, зобов'язань, доходів та витрат, відображених у фінансовій звітності. Оцінки та пов'язані з ними припущення ґрунтуються на історичному (попередньому) досвіді та інших факторах, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин, результати яких формують основу суджень стосовно балансової вартості активів та зобов'язань, яка не є очевидною з інших джерел. Хоча ці оцінки ґрунтуються на найкращому розумінні керівництвом поточних подій та операцій, фактичні результати зрештою можуть суттєво відрізнятись від цих оцінок та розрахунків.

Під час підготовки цієї фінансової звітності керівництвом було зроблено наступні судження, оцінки та припущення в областях, де такі судження є особливо важливими, що характеризуються високим рівнем складності, областях, в яких припущення і розрахунки мають велике значення для підготовки фінансової звітності за МСФЗ:

- 1) Товариство продовжуватиме свою діяльність на підставі принципу **безперервності**.
- 2) Жодний компонент бізнесу та/або група активів чи окремі активи **не передбачені на продаж та не класифіковані як групи вибуття**. Вся діяльність розглядається як діяльність, **що продовжується**, інформація з припиненої діяльності не наводиться.
- 3) Терміни утримання **фінансових інструментів**, що входять до складу фінансових активів є предметом професійного судження керівництва, яке ґрунтується на оцінці ризиків фінансового інструменту, його прибутковості й динаміці та інших факторах. Строки корисного використання довгострокових **нефінансових активів** є предметом судження, що ґрунтується на досвіді використання подібних активів; цілком зношені активи продовжують використовуватися та не можуть бути списаними з балансу, так як Товариство їх фактично використовує, підтримує робочий стан.

- 4) Резерви щорічних відпусток містять оціночні значення відповідно до методології, визначеної обліковою політикою.
- 5) Керівництво вважає, що застосування і розкриття щодо застосування **справедливої вартості** є достатнім і не вважає, що за межами фінансової звітності залишилася будь-яка суттєва інформація щодо застосування справедливої вартості, яка може бути корисною для користувачів фінансової звітності.
- 6) Оцінка **приближної справедливої вартості** по фінансових активах та зобов'язаннях, що обліковуються не за справедливою вартістю, але розкриття справедливої вартості яких вимагається, містить припущення щодо їхньої справедливої вартості (передбачуваних майбутніх грошових потоків, існуючої економічної ситуації, ризиків, властивих різним фінансовим інструментам та інш.)
- 7) Облік фінансових активів в частині **зменшення корисності** містить ряд припущень та оцінок (наявність чи відсутність ознак знецінення, майбутні грошові потоки тощо).
- 8) Відстрочений податковий актив визнається в тій мірі, в якій існує ймовірність наявності оподаткованого прибутку, проти якого можуть бути використані тимчасові різниці і податкові збитки. Час утилізації/погашення відстрочених податкових активів та зобов'язань теж є припущенням, на підставі якого застосовуються відповідні майбутні ставки податку.
- 9) Товариством оцінено, що для тих активів/зобов'язань, що відображені в балансі як довгострокові (крім відстрочених податків), на відміну від поточних, відшкодування/погашення відбудеться більш ніж через дванадцять місяців (або операційного циклу) з дати балансу.
- 10) Аналіз чутливості та інші аналізи щодо управління ризиками містять припущення стосовно варіювання чинників та їхнього впливу на активи, зобов'язання, сукупних доходів та капітал.
- 11) Термін корисного використання основних засобів – Товариство переглянуло строки корисного використання на кінець фінансового року та не очікує відхилення від попередніх оцінок, зміни, що враховуються як зміни в облікових оцінках згідно з МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» не було.
- 12) **Резерв під очікувані кредитні збитки** – Товариство визначило створює чи не створює резерв під очікувані кредитні збитки для покриття можливих збитків та розрахувало відповідні суми.
- 13) Суттєвими елементами фінансової звітності є статті, що складають більше 10% валюти балансу.
- 14) Операцій, подій та умов до яких **відсутні конкретні МСФЗ** не було. У разі, якщо немає МСФЗ, який конкретно застосовується до операції, іншої події або умови, керівництво застосовує судження під час розроблення та застосування облікової політики, щоб інформація була доречною для потреб користувачів для прийняття економічних рішень та достовірною.
- 15) Керівництво вважає, що облікові оцінки та припущення, які мають стосунок до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування не доступні, є **ключовим джерелом невизначеності оцінок**, тому що вони з високим ступенем ймовірності зазнають змін з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо відсоткових ставок, волатильності, показників кредитоспроможності позичальників, а також специфічних особливостей операцій та вплив зміни в оцінках на активи, відображені в звіті про фінансовий стан а також на доходи (витрати) може бути значним.
- 16) Суттєвий перегляд бюджету товариства у зв'язку з впливом COVID-19. Керівництво оцінює достатність ліквідності для виконання зобов'язань.

Розуміючи важливість використання облікових оцінок та припущень щодо справедливої вартості активів в разі відсутності вхідних даних щодо справедливої вартості першого рівня, керівництво Товариства планує використовувати оцінки та судження які базуються на **професійній компетенції працівників** Товариства, досвіді та минулих подіях, а також з використанням розрахунків та моделей вартості фінансових активів. Залучення зовнішніх експертних оцінок на думку керівництва не є необхідним.

6. Інформація, що підтверджує статті, подані у Звіті про фінансовий стан

6.1 Основні засоби та нематеріальні активи (рядки 1000-1012)

Основні засоби та нематеріальні активи оприбутковуються за первісною вартістю, яка включає всі витрати по їх придбанню та виготовленню. Залишкова вартість основних засобів визначається як різниця між первісною вартістю та сумою нарахованої амортизації. В Таблиці нижче наведена детальна інформація щодо руху та складових статті Балансу (Звіту про фінансовий стан) «Нематеріальні активи» (рядки 1000-1002)

Тис.грн.

Групи нематеріальних активів	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Вибуло за рік		Нараховано амортизації	Втрати від зменшення корисності	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року	
	первісна вартість	накопичена амортизація		первісна вартість	накопичена амортизація			первісної вартості	накопиченої амортизації	первісна вартість	накопичена амортизація
Ліцензії на здійснення діяльності з 28.06.2015 строк експлуатації не обмежений	7									7	
Програмне забезпечення	16	8	1			2				17	10
Разом	23	8	1			2				24	10

Строки експлуатації, встановлені для нематеріальних активів, крім ліцензії на здійснення діяльності

Метод нарахування амортизації

статті звіту про сукупні доходи, в які включено амортизацію нематеріальних активів

вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності

вартість оформлених у заставу нематеріальних активів

вартість створених товариством нематеріальних активів

накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності

5 років

прямолінійний

2130, 2515

немає

немає

немає

немає

В Таблиці нижче наведена детальна інформація щодо руху та складових статті Балансу (Звіту про фінансовий стан) «Основні засоби» (рядки 1010-1012)

II. Основні засоби

Тис.грн.

Групи основних засобів	строки експлуатації (років)	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Вибуло за рік		Нараховано амортизації за рік	Втрати від зменшення корисності	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року		у тому числі				ліквідаційна вартість
		первісна (переоцінена) вартість	знос		первісна (переоцінена) вартість	знос			первісної вартості	зносу	первісна вартість	знос	одержані за фінансовою орендою		Передані у операційну оренду		
													первісна вартість	знос	первісна вартість	знос	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Земельні ділянки																	
Інвестиційна нерухомість																	
<i>Будинки, споруди та передавальні пристрої</i>	25	914	30		914	137											10%
<i>Машини та обладнання, меблі та інвентар</i>	5-10	324	91				45				324	136					0
<i>Транспортні засоби</i>	10-15																10%
<i>Інші основні засоби</i>	6																0
<i>Бібліотечні фонди</i>																	
<i>Малоцінні необоротні матеріальні активи</i>		111	46	32			16				143	62					
Разом		1349	167	32	914	137	61				467	198					

вартість основних засобів, щодо яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності

вартість оформлених у заставу основних засобів

первісна вартість повністю амортизованих основних засобів

вартість основних засобів, призначених для продажу

залишкова вартість основних засобів, утрачених унаслідок надзвичайних подій

вартість основних засобів, що взяті в операційну оренду

Основні засоби та нематеріальні активи, наведені в таблиці, належать Товариству, обмеження щодо володіння, користування та розпорядження відсутні, ці активи в заставу не надані. Основні засоби обліковуються на балансі у Товариства на кінець звітного періоду за первісною вартістю 467 тис. грн. нарахована амортизація 198 тис. грн. Терміни та умови користування основними засобами (за основними групами): будівлі та споруди - до повного використання, відповідно до технічних характеристик; машини та обладнання - до повного використання, відповідно до технічних характеристик; транспортні засоби - до повного використання, відповідно до технічних характеристик.

Зменшення корисності активів

У 2021 році Товариство провело тестування активів на знецінення, в тому числі у зв'язку з COVID-19. Балансова вартість основних засобів та нематеріальних активів суттєво не відрізнялась від їх справедливої вартості. Послідовно аналізуючи зазначені згідно МСФЗ 36 «Знецінення активів» ознаки можливої наявності знецінення, зазначаємо що активи Товариства нормально експлуатуються, знаходяться в доброму стані. Немає підстав вважати, що вартість комплексу активів знизилася більше, ніж передбачалось, виходячи з нормальних умов його експлуатації, зменшення корисності не було, переоцінки не проводилося. Згідно до Наказу №18 від 08.11.2021р. в Товаристві відповідно до статті 10 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996-XIV, а також наказу про облікову політику Товариства була проведена інвентаризація активів і зобов'язань станом на 30.11.2021р. За результатами інвентаризації не було виявлено ні нестач, ні перевищення, не виявлено активів та зобов'язань які не відповідають критеріям визнання, інвентаризація у повному обсязі не виявила порушень.

6.2 Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств (рядок 1035)

Товариство не має довгострокових фінансових інвестицій.

6.3 Довгострокова дебіторська заборгованість (рядок 1040)

У складі довгострокової дебіторської заборгованості відображено частину кредитного портфеля товариства за фактичним терміном погашення пізніше ніж 31.12.2022 року відповідно до вимог МСФО 9 за амортизованою вартістю з урахуванням резерву під очікувані кредитні збитки від неповернених позик, наданих фізичним особам-резидентам (кредитів).

Найменування показника	Станом на 31.12.2019р.	Станом на 31.12.2020р.	Станом на 31.12.2021р.
Довгострокова дебіторська заборгованість (надані кредити)	4193	7786	10225
Резерв під очікувані кредитні збитки	(635)	(3093)	(1167)
Всього	3558	4693	9058

Середня ефективна ставка НБУ (<https://bank.gov.ua/ua/monetary/stages/archive-rish>) станом на грудень 2021р. становить 9%). Надання кредитів ТОВ «ПАН КРЕДИТ» здійснюється на умовах вище ринкових, за більш підвищеною ставкою 37,5% за 2021рік, яка в свою чергу перекидає ризики неповернення та знецінення фінансових активів в часі.

Товариство обліковує дебіторську заборгованість (кредити) як довгострокову за визначеним в договорах терміном дії договору, а фактично - рух коштів відбувається в короткостроковий термін, так як кредити надаються не однією сумою одразу, а траншами у вигляді кредитної лінії. Тобто відбуваються рух (погашення, видача) грошових коштів за кредитом в короткостроковий період протягом одного року.

Одже, є обставини, при яких дисконтування товариством не застосовується, а саме заборгованість фактично погашається достроково, умови заборгованості значно вище за ринкові, вплив часу на вартість грошей не істотний.

6.4 Інші необоротні активи (рядок 1090)

Товариство не має інших необоротних активів.

6.5. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботу та послуги(рядок 1125)

Найменування показника	Станом на 31.12.2019р.	Станом на 31.12.2020р.	Станом на 31.12.2021р.
Дебіторська заборгованість за товари, роботу та послуги	32	4	5
Разом	32	4	5

6.6 Інша поточна дебіторська заборгованість (рядок 1155)

Інша поточна дебіторська заборгованість включається до підсумку Балансу (Звіту про фінансовий стан) відповідно до вимог МСФО 9 за амортизованою вартістю, з урахуванням резерву під очікувані кредитні збитки.

Найменування показника	Станом на 31.12.2019	Станом на 31.12.2020	Станом на 31.12.2021
Позики надані фізичним особам-резидентам (кредити)	5186	2708	5196
Резерв під очікувані кредитні збитки	(1472)	(630)	(851)
Нараховані відсотки по кредитним договорам	357	371	447
Резерв під очікувані кредитні збитки	(357)	(371)	(447)
Судові позови до боржників	9	14	18
Дебіторська заборгованість за проданий ОЗ			300
Разом	3723	2092	4663

Спалах коронавірусу COVID-19 вплинув на світову економіку та фінансові ринки. Внаслідок невизначеності і тривалості подій товариство не має можливості надійно оцінити вплив, керівництво слідує за фінансовими наслідками, очікує вплив на оцінку фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю, на оцінку очікуваних кредитних збитків щодо відповідних фінансових активів, відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», на оцінку знецінення нефінансових активів відповідно до МСБО 36 «Знецінення активів»

Резерв під очікувані кредитні збитки (МСФЗ 9)

Товариство нараховує резерв під очікувані кредитні збитки до фінансових активів, що обліковуються:

- за амортизованою вартістю за моделлю ефективної ставки процента;
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (крім інвестицій у часткові інструменти).

Таким чином, під порядок знецінення у товаристві підпадають фінансові **активи, що обліковуються за амортизованою вартістю:**

- Видані кредити фізичним особам
- Інша дебіторська заборгованість

Товариство обрало індивідуальний метод нарахування резерву. За загальним підходом обсяг очікуваних кредитних збитків визначається, виходячи з поточної кредитної якості активу та того, наскільки змінився рівень кредитного ризику порівняно з датою первісного визнання.

Формування резервів

У 2021 році був проведений аналіз концентрації кредитного ризику за найбільшими контрагентами, аналіз по строкам погашення та створений резерв під очікувані кредитні збитки.

Товариство згідно Наказу № 26 від 31.12.2021р. нараховувало станом на 31.12.2021р.

Сума нарахованого резерву під очікувані кредитні збитки станом на 31.12.2021 року склала 2464 тис. грн. а саме:

1. 446 тис. грн. - резерв на нараховані, але не сплачені відсотки нарахований в розмірі 100%
2. 2018 тис. грн. – резерв під знецінення дебіторської заборгованості:
  - 135 тис. грн. - резерв під знецінення дебіторської заборгованості нарахований в розмірі 1% (непрострочені кредити);
  - 191 тис. грн. - резерв під знецінення дебіторської заборгованості нарахований в розмірі 100% (3 Рівень очікуваних збитків);
  - 1692 тис. грн. - резерв під знецінення дебіторської заборгованості нарахований в розмірі 100% (4 Рівень очікуваних збитків)

Модифікації фінансових активів у 2021 році були несуттєвими.

Товариство проводить аналіз та оцінку рівня кредитного ризику з використанням **індивідуального підходу**. Товариство провело аналіз фінансових активів за 2021 рік, оцінило чи є об'єктивні свідчення того, що корисність фінансових активів або групи фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю, зменшується (значні фінансові труднощі боржника; порушення контракту, яке призводить до невиконання зобов'язань чи прострочування платежів відсотків або основної суми; надання позикодавцем (з економічних чи юридичних причин, пов'язаних із фінансовими труднощами позичальника) пільгових умов, які позикодавець не розглядав би за інших умов; зникнення активного ринку для цього фінансового активу внаслідок фінансових труднощів; суттєве зниження попередньо оцінених майбутніх грошових потоків від групи фінансових активів тощо).

Товариство використовує розроблене з метою внутрішнього управління кредитним ризиком визначення дефолту для відповідного фінансового інструменту, а також якісні показники (фінансові умови).

Товариство робить припущення про те, що кредитний ризик за всіма проаналізованими фінансовими активами не зазнав значного зростання з моменту первісного визнання (у тому числі у зв'язку з COVID-19), вони мають низький рівень кредитного ризику станом на звітну дату, по ним не закінчився нормальний строк оплати і не наступив етап кредитного ризику для нарахування резерву.

Товариство не змінювало свою практику управління ризиками у відповідь на COVID-19, не списувало борги позичальників, дотримуючись певних вказівок урядів чи регуляторів з причини їх відсутності.

6.7 Поточні фінансові інвестиції (рядок 1160)

Найменування показника	Станом на 31.12.2019р. за справедливою вартістю тис.грн	Станом на 31.12.2020р. за справедливою вартістю тис.грн	Станом на 31.12.2021р. за справедливою вартістю тис.грн
Боргове зобов'язання (факторинг, комісія)	95	95	95
Разом	95	95	95

Залишок фінансових інвестицій станом на 31.12.2021р.

1. Договір комісії 1/17 від 01.03.2017р. на суму 8 тис. грн.
2. Договір про відступлення прав вимоги б/н від 28.09.2017р. на суму 20 тис. грн.
3. Договір про відступлення прав вимоги б/н від 03.08.2018р. на суму 67 тис. грн.

Всього залишок 95 тис. грн.

Нові фінансові інвестиції в 2021р. відсутні.

6.8 Гроші та їх еквіваленти (рядок 1165)

Складові статті Гроші та їх еквіваленти, відображеної у рядку 1165, наведено у таблиці нижче:

Найменування показника	Станом 31.12.2019р. тис.грн.	на	Станом 31.12.2020р. тис.грн.	на	Станом 31.12.2021р. тис.грн.
Готівка	12		0		5
Поточний рахунок у банку	12		249		999
Грошові кошти в дорозі	-		-		-
Еквіваленти грошових коштів	-		-		-
Разом	24		249		1004

Грошові кошти Товариства зберігаються на поточних банківських рахунках. Облік грошових коштів і розрахунків грошовими коштами здійснюється згідно чинного законодавства стосовно касових операцій в готівковій формі та розрахункових операцій в безготівковій формі.

6.9 Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття (рядок 1200)

Товариство не має активів, утримуваних для продажу.

6.10 Зареєстрований капітал (рядок 1400)

Статутний капітал Товариства сформовано внеском Учасника Товариства: ТОВ«ДАЙ КО», код ЄДРПОУ 40499519 - частка 100% виключно у грошовій формі.

24 лютого 2021 року змінився кінцевий бенефіціарний власник. Абрамська Людмила Юрійвна, згідно Договору Дарування частки у статутному капіталі ТОВ «ДА ЙКО», подарувала частку у розмірі 95% Абрамському Миколі Володимировичу.

Статутний капітал може збільшуватися за рахунок прибутку від господарської діяльності Товариства.

Згідно рішення Загальних зборів № 8 засновника ТОВ «ДАЙКО» від 08 листопада 2021р. прийнято рішення про збільшення статутного капіталу у розмірі 12 000 тис. грн.

Загальна сума власного капіталу станом на 31.12.2021 року становить 10720 тис. грн.

З них 7000 тис. – зареєстрований капітал, 3720 тис. грн. – незареєстрований капітал. Реєстрація незареєстрованого капіталу відбудеться в 2022р.

Рух таких внесків відображений у Звіті про власний капітал в графі 3.

6.11 Резервний капітал (рядок 1415)

Резервний капітал Товариства формується за рахунок нерозподіленого прибутку за рішенням загальних зборів Учасників та відповідно до статуту.

Резервний капітал станом на 31.12.2021р. становить 636 тис. грн.

6.12 Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (рядок 1420)

У цій фінансовій звітності, відповідно до вимог МСФЗ, Товариство вираховує фінансовий результат методом нарахування та за принципом відповідності доходів та витрат. Нерозподілений дохід (непокритий збиток) станом на 31.12.2021р. становить 2976 тис. грн.

Нерозподілений прибуток відображений у Звіті про власний капітал в графі 7.

6.13 Інші довгострокові зобов'язання (рядок 1515)

Товариство не має довгострокових зобов'язань.

6.14 Довгострокові забезпечення (рядок 1520)

Товариство не формує довгострокових забезпечень.

6.15 Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (рядок 1610)

У Товариства відсутня поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями.

6.16 Поточна заборгованість за розрахунками з бюджетом, страхування та з оплати праці (1620,1625,1630)

Податки до сплати включали наступні види податків:

тис.грн.

Найменування показника	Станом на 31.12.2019	Станом на 31.12.2020	Станом на 31.12.2021
Податок з доходів фізичних осіб	3	-	-
Податок на прибуток	59	113	653
Військовий збір	-	-	-
Акцизний збір	-	-	-
Розрахунками зі страхування	3	-	-
Всього	65	113	653

Товариство не має простроченої заборгованості з виплати заробітної плати. Товариство своєчасно та в повному обсязі сплачує податки на заробітну плату. Станом на 31.12.2021 р. у звітності відображено нарахований податок на прибуток, який буде сплачений у 2022 році. Станом на 31.12.2021 р. у звітності відображено нарахований податок на прибуток за 2021р.

6.17 Поточні забезпечення (рядок 1660)

Деталізація статті Поточні забезпечення наведена в таблиці нижче:

Тис.грн.

Види забезпечень і резервів	Залишок на початок року	Створено в звітному році	Використано в звітному році	Сторновано в звітному році	Залишок на кінець року тис.грн.
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	40	103	24	16	103
Забезпечення наступних витрат на реструктуризацію	-	-	-	-	-
Забезпечення наступних витрат на виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів	-	-	-	-	-
Забезпечення за юридичними зобов'язаннями (укладеними договорами), що відносяться до діяльності у звітному році	-	-	-	-	-
Разом	40	103	24	16	103

6.18 Інші поточні зобов'язання (рядок 1690)

Станом на 31.12.2021р. Товариство має інші поточні зобов'язання у розмірі 8 тис. грн.

Керівництво Товариства вважає, що понесені витрати та можливі майбутні витрати,

спрямовані на подолання негативного впливу спалаху коронавірусу COVID-19 не спричинять суттєвого впливу на фінансовий стан і фінансові результати Товариства. Соціальне дистанціювання та карантин не призвели до критичних перебоїв в роботі. На дату затвердження фінансових звітів не можливо оцінити повернення товариства до прибутковості та збільшення грошових потоків від операційної діяльності, проте здатність продовжувати свою діяльність в цілому є прогнозованою.

7. Інформація, що підтверджує статті, подані у звіті про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

7.1 Інші операційні доходи, інші фінансові доходи, інші доходи (рядки 2120, 2220, 2240)

Дохід у фінансовій звітності Товариства визнається методом нарахування. Проценти за позиками визнаються із застосуванням методу ефективної ставки відсотка. Коли виникає невизначеність щодо отримання нарахованих процентів, які були визнані доходом, такі проценти визнаються як витрати, а не як коригування суми первісно визнаного доходу.

Доходи включаються до складу Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) на підставі принципів нарахування і відповідності відображення в бухгалтерському обліку і звітності тих періодів, до яких вони відносяться.

Деталізація статей: інші операційні доходи, інші фінансові доходи та інші доходи наведена в таблиці нижче:

Найменування показника	тис.грн.		
	12 місяців 2019р.	12 місяців 2020 р	12 місяців 2021р.
Нараховані проценти по кредитах	3320	4421	4432
Відшкодування раніше списаних активів	1603	68	2451
пеня	402	413	
Інші фінансові доходи (% депозиту в банку)	5	6	12
факторингові операції	438	351	229
Комісія за видачу кредиту	121	154	23
Дохід отриманий від продажу необоротного активу		99	960
Штраф за не страхування предмету іпотеки			1004
Зобов'язання зараховані в дохід			43
Разом доходи	5889	5512	9154

7.2 Адміністративні витрати, інші операційні витрати та фінансові витрати (рядки 2130, 2180, 2250)

Визнання витрат у фінансовій звітності Товариства здійснюється за принципом нарахування. Товариство аналізує витрати із застосуванням класифікації, яка базується на характері витрат. У фінансовій звітності витрати на сплату відсотків визнаються, обчислені за допомогою методу ефективного відсотка. Витрати визнаються на основі безпосереднього зіставлення між понесеними витратами і прибутками по конкретних статтях доходів, що припускає одночасне визнання прибутків і витрат, що виникають безпосередньо і спільно від одних і тих же операцій або інших подій. Витрати включаються до складу Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) на підставі принципів нарахування і відповідності відображення в бухгалтерському обліку і звітності тих періодів, до яких вони відносяться.

Деталізація статей витрат Адміністративні витрати, Інші операційні витрати та Фінансові витрати наведена в таблиці нижче:

Статі витрат	тис.грн.		
	12 місяців 2019 р	12 місяців 2020р.	12 місяців 2021р.
Заробітна плата	247	507	749
Нарахування на фонд заробітної плати	27	40	103
Відрахування на соціальне страхування	54	111	188

Разом витрати на персонал	328	658	1040
Амортизація	54	114	169
Витрати за операційною орендою офісу	327	335	339
Витрати на відрядження	9	-	-
Вартість послуг	-	-	-
Інші витрати (РКО та інші)	5	8	13
Матеріальні витрати	10	15	48
Інші адміністративні витрати (інтернет, телефон, комунальні платежі, програмне забезпечення, про надання послуг, страхування)	1391	2082	1798
Разом інші витрати	1796	2554	2367
РАЗОМ АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ	2124	3212	3407
Витрати від знеціння кредитів та РСБ на нараховані відсотки	3436	1673	805
Разом Інші операційні витрати	3436	1673	805
Всього	5560	4885	4212

Податок на прибуток

Поточна ставка податку на прибуток у 2021 році складала 18 %.

Податкове законодавство – в даний час в Україні діє ряд законів і нормативних актів відносно різноманітних податків та зборів, які стягуються як державними так і місцевими органами влади. Податки, які застосовуються, включають податок на прибуток, нарахування на фонд заробітної плати, акциз та інші податки та збори. Закони, які регулюють ці податки часто змінюються, а їх положення часто нечіткі або не розроблені, існують різні точки зору відносно тлумачення правових норм, що викликає загальну невизначеність і створює підстави для конфліктних ситуацій. Ці факти створюють податкові ризики, значно перевищуючі ризики в країнах з більш розвиненими податковими системами.

Інтерпретації керівництвом Товариства законодавства застосовного до операцій та діяльності Товариства може бути оскаржена відповідними фіскальними органами. Події що відбувалися і відбуваються в Україні вказують на те, що податкові органи можуть зайняти більш жорстку позицію при інтерпретації законодавства та перевірці податкових розрахунків. Як наслідки можуть бути донараховані податки, пені, штрафи. Як результат цього активи та операційна діяльність товариства можуть підлягати ризику в разі будь-яких несприятливих змін у політичному та економічному середовищі.

Податкові ризики – ризики, що виникають у разі прийняття товариством позицій щодо розрахунку податку на прибуток, та можуть бути оскаржені податковими органами і призвести до нарахування податків, штрафів, до зміни наявних податкових збитків чи прибутків, за оцінкою керівництва Товариства знаходяться у звичайних невизначених межах з низькою ймовірністю реалізації.

8. Інформація, що підтверджує статті, подані у звіті про рух грошових коштів (за прямим методом)

Статті	2019 рік, тис.грн.	2020 рік, тис.грн.	2021 рік тис.грн.
Надходження від реалізації продукції (товарів, послуг)	-	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	-	-	-
Надходження від повернення авансів	--	--	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	-	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафи, пеня)	25	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	6800	10088	13527
Інші надходження	4317	6306	5664
Витрачання на оплату товарів, робіт, послуг	2097	1765	1904
Витрачання на оплату праці	192	421	688
Витрачання на відрахування на соціальні заходи	52	117	192
Витрачання на оплату зобов'язань з податків та зборів	102	161	283
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	56	59	113
Витрачання фінансових установ на надання позик	9433	12713	19241

Інші витрачання	279	78	20
<i>Чистий рух коштів від операційної діяльності</i>	-1013	1139	-3137
Надходження від реалізації фінансових інвестицій	996	-	-
Надходження від погашення позик	-	-	-
Витрачання на придбання фінансових інвестицій	-	-	-
Необоротних активів		914	660
<i>Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності</i>	996	-914	660
Надходження від Власного капіталу	887	-	3720
Витрачання на сплату дивідендів			488
Інші платежі	887	-	-
<i>Чистий рух коштів від фінансової діяльності</i>	-	-	3232
<i>Чистий рух грошових коштів за звітний період</i>	-17	225	755
Залишок коштів на початок року	41	24	249
<i>Залишок коштів на кінець року</i>	24	249	1004

8.1 Надходження фінансових установ від повернення позик (рядок 3035)

В статті Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені) Товариство відображає погашення пені від боржників, здійснені грошовими коштами.

8.2 Надходження фінансових установ від повернення позик (рядок 3055)

В статті Надходження фінансових установ від повернення позик Товариство відображає погашення по основній сумі кредитів, здійснені грошовими коштами.

8.3 Інші надходження (рядок 3095)

Найменування показника	2019 рік тис. грн.	2020 рік тис.грн.	2021 рік тис.грн.
Розрахунки за процентами	3002	3432	3793
Сплата по факторингу	437	351	229
Комісія за надані позики	140	154	23
Інше (% по депозиту в банку)	5	6	12
Сплата за необоротні активи утримувані для продажу	375	2250	1586
Повернення невитрачених коштів під звіт	95	43	21
Повернення помилково перерахованих коштів за послуги	23	-	-
Надходження помилково сплачених коштів	240	60	
Пеня	-	10	
Разом інших надходжень	3002	3432	5664

8.4 Витрачання на оплату товарів (робіт, послуг) (рядок 3100)

В статті Витрачання на оплату товарів (робіт, послуг) Товариство відображає сплачені грошові кошти постачальникам за послуги, товарно-матеріальні цінності, роботи, необхідні для забезпечення діяльності товариства.

8.5 Витрачання на оплату праці (рядок 3105)

В статті Витрачання на оплату праці Товариство зазначає фактично виплачені грошові кошти на оплату праці працівників.

8.6 Витрачання на оплату відрахувань на соціальні заходи (рядок 3110)

В статті Витрачання на оплату відрахувань на соціальні заходи відображається фактично сплачений Єдиний соціальний внесок.

8.7 Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів (рядок 3115)

В статті Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів зазначаються фактично направлені грошові кошти на оплату податку з доходів фізичних осіб, військового збору та інших обов'язкових платежів.

8.8 Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток (рядок 3116)

В статті Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток зазначаються фактично направлені грошові кошти на оплату податку на прибуток

8.9 Витрачання фінансових установ на надання позик (рядок 3155)

В статті Витрачання фінансових установ на надання позик Товариство відображає надані позики фізичним особам-резидентам.

8.10 Інші витрачання (рядок 3190)

В статті інші витрачання Товариство відображає комісію за банківські послуги.

8.11 Інформація, що підтверджує надходження коштів в результаті інвестиційної діяльності (рядок 3200)

В статті надходження від реалізації фінансових інвестицій зазначається сума, яка була отримана за кредитним договором прав відступлення вимоги

8.12 Інформація, що підтверджує надходження коштів в результаті фінансової діяльності інші надходження (рядок 3300)

В статті інші надходження зазначається сума, яка була внесена до незареєстрованого статутного капіталу.

8.13 Інформація, що підтверджує надходження коштів в результаті фінансової діяльності інші платежі (рядок 3390)

В статті інші платежі зазначається незареєстрований статутний капітал, який був повернутий.

8.14 Інформація, що підтверджує надходження коштів в результаті фінансової діяльності сплата дивідендів (рядок 3355)

В статті сплата дивідендів зазначається сплачені дивіденди Засновнику за рішенням Загальних Зборів

9. Інформація, що підтверджує статті, подані у Звіті про власний капітал

Управління капіталом Товариства спрямовано на досягнення наступних цілей: дотримання вимог до капіталу, встановлених регулятором, і забезпечення здатності Товариства функціонувати в якості безперервно діючого підприємства. Товариство вважає, що загальна сума капіталу, управління яким здійснюється, дорівнює сумі капіталу, відображеного в Балансі (Звіт про фінансовий стан).

Зареєстрований капітал становить 10720 тис. грн. Капітал у дооцінках складає 0 тис. грн. Резервний капітал дорівнює 636 тис. грн.

Нерозподілений прибуток станом на 31.12.2021 р. –2976 тис. грн..

Загальна сума власного капіталу Товариства становить на 31.12.2021р. - 14332тис. грн.

У Звіті про власний капітал Товариство відображає рух власного капіталу в розрізі складових капіталу, визнаного відповідно до МСФЗ.

Стаття	Зареєстрований капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Всього, тис.грн.
Залишок на 01.01.2021року	7000	610	514	8124
Коригування:				
Виправлення помилок	-		-	-
Скоригований залишок на 01.01.2021	-		-	-
Чистий прибуток(збиток) за 2021рік			2976	2976
Резервний капітал		26	-26	
Виплати власникам			-488	-488
Внески до капіталу	3720			3720

Залишок на 31.12.2021 рік	10720	636	2976	14332
---------------------------	-------	-----	------	-------

Стаття	Зареєстрований капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Всього, тис.грн.
Залишок на 01.01.2020 року	7000	340	270	7610
Коригування:				
Виправлення помилок	-		-	-
Скоригований залишок на 01.01.2020	-		-	-
Чистий прибуток(збиток) за 2020 рік			514	514
Резервний капітал		270	-270	-
Залишок на 31.12.2020 рік	7000	610	514	8124
Порівняльна таблиця				
Стаття	Зареєстрований капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Всього, тис.грн.
Залишок на 01.01.2019 року	7000	85	255	7340
Коригування:				
Виправлення помилок	-		-	-
Скоригований залишок на 01.01.2019	-		-	-
Чистий прибуток(збиток) за 2019 рік			270	270
Резервний капітал		255	-255	340
Залишок на 31.12.2019	7000	340	270	7610

10.Управління ризиками

Судові справи – в ході своєї поточної діяльності Товариство у 2021 році подавались справи до суду.

На думку керівництва Товариства станом на 31 грудня 2021 року відповідні положення законодавства інтерпретовані коректно, вірогідність збереження фінансового положення, в якому знаходиться Товариство в зв'язку з податковим, валютним та митним законодавством, являється високою. Для тих випадків коли на думку керівництва Товариства, є значні сумніви в збереженні вказаного положення Товариства в фінансовій звітності визнані належні зобов'язання.

В процесі своєї господарської діяльності Товариство схильне до ряду ризиків, що притаманні як сфері професійної діяльності зокрема так і господарській діяльності в цілому. Загальна політика Товариства по управлінню ризиками націлена на мінімізацію потенційних наслідків для Товариства.

Система управління ризиками Товариства складається з сукупності визначених правил та процедур, спрямованих на виявлення, оцінку та управління ризиками діяльності з урахуванням її профілю ризиків (сукупності властивих їй видів ризику).

Система відповідних заходів із запобігання та мінімізації впливу ризиків складається з таких елементів:

- внутрішній контроль/аудит (відповідальний працівник)
- корпоративне управління (організаційна структура, підпорядкування та функції посадових осіб та працівників, розподіл прав і обов'язків, правила та процедури прийняття рішень, щодо діяльності та контролю).

Серед ризиків Товариство визначає істотні ризики для неї, тобто реалізація яких буде мати істотний вплив на діяльність або фінансовий стан, визначає заходи щодо запобігання та мінімізації впливу. Товариство істотним для себе розглядає **кредитний, ринковий, операційний ризик та ризик ліквідності.**

Система управління ризиками розроблена та затверджена вищим органом управління, є внутрішнім документом, що регламентує функціонування та визначає профіль ризиків і

систему заходів із запобігання та мінімізації впливу ризиків на діяльність Товариства, а також встановлює права, обов'язки та розподіляє відповідальність у процесі управління ризиками.

До ризиків, які можуть виникати при провадженні професійної діяльності належать такі їх види:

Загальний фінансовий ризику (ризик банкрутства)- ризик неможливості продовження діяльності Товариства, яке може виникнути при погіршенні фінансового стану Товариства, якості його активів, структури капіталу, при виникненні збитків від його діяльності всі внаслідок перевищення витрат над доходами

Операційний ризик – ризик виникнення збитків, які є наслідком недосконалої роботи внутрішніх процесів та систем Товариства, її персоналу або результатом зовнішнього впливу. Операційний ризик включає ризик персоналу, інформаційно-технологічний ризик, правовий ризик.

Ризик втрати ділової репутації – ризик виникнення збитків, пов'язаних зі зменшенням кількості клієнтів або контрагентів кредитної спілки через виникнення у суспільстві несприятливого сприйняття Товариства, зокрема її фінансової стійкості, якості послуг, що надаються, або її діяльності в цілому, який може бути наслідком реалізації інших ризиків.

Стратегічний ризик – ризик виникнення збитків, які пов'язані з прийняттям неефективних управлінських рішень, помилками, які були допущені під час їх прийняття, а також з неналежною реалізацією рішень, що визначають стратегію діяльності та розвитку Товариства.

Кредитний ризик – ризик виникнення в Товаристві фінансових втрат (збитків) внаслідок невиконання в повному обсязі або неповного виконання контрагентом своїх фінансових зобов'язань перед Товариством відповідно до умов договору. Розмір збитків у цьому випадку пов'язаний із сумою невиконаного зобов'язання.

Ринковий ризик – ризик виникнення фінансових втрат (збитків), які пов'язані з несприятливою зміною ринкової вартості фінансових інструментів у зв'язку з коливаннями цін на чотирьох сегментах фінансового ринку, чутливих до зміни відсоткових ставок: ринку боргових цінних паперів, ринку пайових цінних паперів, валютному ринку і товарному ринку. Ринковий ризик включає процентний ризик, пайовий ризик, валютний ризик, товарний ризик.

Ризик ліквідності – ризик виникнення збитків в Товаристві у зв'язку з неможливістю своєчасного виконання нею в повному обсязі своїх фінансових зобов'язань, не зазнавши при цьому неприйнятних втрат, внаслідок відсутності достатнього обсягу високоліквідних активів.

Особливим видом ризику є системний ризик – ризик виникнення збитків у значній кількості установ, який обумовлений неможливістю виконання ними своїх зобов'язань у зв'язку з невиконанням (несвоєчасним виконанням) зобов'язань однією установою внаслідок реалізації у неї кредитного ризику, ризику ліквідності або іншого ризику. Системний ризик несе загрозу порушення діяльності всієї фінансової системи.

Управління ризиками

Ризик персоналу як складової операційного ризику

Заходи для запобігання та мінімізації впливу ризику персоналу Товариства:

- виважена політика підбору кваліфікованих кадрів
- встановлення жорсткіших критеріїв відбору персоналу та додаткових вимог до кваліфікації та дисципліні
- проведення навчання та підвищення кваліфікації
- обмеження доступу до інсайдерської інформації та інформації з обмеженим доступом
- перевірка правомірності та безпомилковості проведення операцій
- чітке розмежування повноважень та обов'язків
- контроль за дотриманням визначених посадових інструкцій
- наявність таких інструкцій
- встановлення ефективних процедур вирішення конфліктів

Ризик інформаційно-технологічного впливу як складової операційного ризику

Заходи для запобігання та мінімізації впливу ризику ІТ

- використання надійних технічних, програмних, ІТ систем і засобів комунікації та зв'язку
- забезпечення безперебійного їх функціонування
- застосування засобів захисту інформації на всіх етапах обробки і зберігання
- дублювання та архівування інформації
- організація контролю доступу до інформації та приміщень

Ризик правовий як складової операційного ризику

Заходи для запобігання та мінімізації впливу ризику правового

- чітке розмежування повноважень та відповідальності, регламентування
- своєчасне інформування про зміни у законодавстві та внутрішніх документах
- розробка типових форм та інших документів
- попередження порушень вимог нормативно-правових актів, шляхом аудиту(контролю)

Ризик втрати ділової репутації

Заходи для запобігання та мінімізації впливу ризику втрати репутації

- вибір виваженої бізнес-стратегії
- контроль за послідовним впровадженням цілей, завдань та управлінських рішень
- підвищення рівня кваліфікації керівників всіх рівнів
- забезпечення відповідності оперативних планів діяльності установи її цілям

Розрахунок коефіцієнта покриття операційного ризику Товариства:

Показники	Значення, тис.грн.
1.Власний капітал(розділ 1 пасиву балансу) в 2021 р.	14332
2.величина нетто -доходу за 2019 рік (чистий дохід від операц. діяльності)	270
3.величина нетто -доходу за 2020рік (чистий дохід від операц. діяльності)	514
4.величина нетто -доходу за 2021 рік (чистий дохід від операц. діяльності)	2976
5.середнє значення "+" нетто-доходу , грн (п.2+п.3+п.4)/3	1253,33
6.величина операційного ризику (становить 15% від розміру середнього річного нетто-доходу за 3 попередні фінансові роки в яких був отриманий позитивний! нетто-дохід) (п.5*15%)	188
7.коефіцієнт покриття операційного ризику, нормативне значення не менше 1 (п.1/п.6)	76,23

Ризик впливу COVID-19

Заходи для запобігання та мінімізації впливу пандемії

- перегляд бюджету кредитної спілки
- оцінка ліквідності
- оцінка достатності грошових коштів, кредитів, позик
- оцінка необхідності додаткових дій з боку управлінського персоналу
- оцінка необхідності реструктуризації боргів
- врахування впливу на окремі типи клієнтів, галузі чи регіони, що особливо постраждали від економічних наслідків COVID-19
- врахування заходів, вжитих урядами та центральними банками для зменшення негативного впливу COVID-19 на банки та позичальників
- оцінка впливу зміни чи перегляду умов на очікувані грошові потоки
- оцінка ризику дефолту для окремих інструментів
- модифікація договірних умов фінансового інструменту (ризик припинення його визнання або переоцінки)
- оцінка можливості суттєвого збільшення кредитного ризику за весь строк дії фінансового інструменту
- зменшення операційних витрат, тощо.

Схильність Товариства до ризиків на кінець звітного періоду та інформація про концентрацію ризиків:

Управління капіталом

Капітал Товариства складається з власного капіталу, який належить засновнику, що включає в себе статутний капітал та нерозподілений прибуток. Товариство здійснює контроль за капіталом шляхом проведення **аналізу суми** власного капіталу та **можливості** її коригування

з метою збереження спроможності продовжувати свою діяльність, забезпечення дохідності та раціонального використання фінансових ресурсів. Протягом 12 місяців 2021 року **не було змін** у підході Товариства до управління капіталом, керівництво Товариства здійснює огляд структури капіталу на щорічній основі.

Розрахунок вартості чистих активів Товариства:

Період, 31.12	Активи тис.грн.	Зобов'язання тис.грн.	Вартість чистих активів (р.1-гр.2) тис.грн.
2019 рік	7758	148	7610
2020 рік	8332	208	8124
2021 рік	15510	778	14332

Загальний фінансовий ризик (ризик банкрутства)

Заходи для запобігання та мінімізації впливу загального фінансового ризику (ризик банкрутства) кредитної спілки:

- контроль за фінансовим станом кредитної спілки, якістю активів, структурою капіталу
- коригування у разі появи ознак погіршення

Ринкові ризики

Валютний ризик

Товариство не було схильно до валютного ризику станом на 31 грудня 2021 року, оскільки не мало жодних монетарних активів або зобов'язань деномінованих в іноземній валюті та не мало наслідків коливання курсів іноземних валют та золота.

Товарний ризик – поточний або майбутній прибуток Товариства **може** бути під негативним впливом змін ринкових цін на товари та послуги Товариства, а також коливанням цін на похідні фінансові інструменти, базовим активом яких є товари та послуги.

Процентний та пайовий ризик – негативні наслідки коливання цін на фінансові інструменти, процентної ставки.

Менеджмент Товариства усвідомлює, що коливання справедливої вартості або майбутніх грошових потоків від фінансового інструмента впливає як на доходи Товариства так і на вартість його чистих активів. Усвідомлюючи значні ризики в даному середовищі (фінансовій системі України), менеджмент Товариства контролює частку активів, що розміщуються в фінансові інструменти з метою ефективного використання вільних коштів для максимальних доходів.

Кредитний ризик – Для Товариства основним фінансовим інструментом, схильним до кредитного ризику є **торгова та інша дебіторська** заборгованість. Компанія мінімізує свій кредитний ризик шляхом укладання угод з покупцями, що мають відповідні кредитні історії. Інші статті фінансової звітності не схильні до кредитного ризику. Не дивлячись на те, що платіжна здатність дебіторів Товариства визначається різними економічними факторами, керівництво Товариства вважає, що **резерв** на покриття сумнівної заборгованості є достатнім для компенсації можливих збитків, пов'язаних з непогашенням сумнівної заборгованості. Товариство не має заборгованостей строком більше 3 років. Грошові кошти розміщуються в банках, які на момент відкриття рахунків мають мінімальний ризик дефолту та вважаються достатньо надійними. Максимальна сума кредитного ризику на звітну дату являє собою **балансову вартість фінансових активів.**

Заходи для запобігання та мінімізації впливу кредитного ризику, що застосовуються менеджментом Товариства:

- встановлення внутрішнього обмеження обсягу дебіторської заборгованості в активах Товариства
- ліміти щодо боргових зобов'язань перед одним контрагентом
- диверсифікація структури дебіторської заборгованості
- аналіз платоспроможності контрагентів
- здійснення заходів щодо недопущення наявності в активах простроченої дебіторської заборгованості

Керівництво застосовує кредитну політику та здійснює постійний контроль за схильністю до кредитного ризику.

Формування резервів

У 2021 році був проведений аналіз концентрації кредитного ризику за найбільшими контрагентами, аналіз по строкам погашення та створений резерв під очікувані кредитні збитки.

Сума нарахованого резерву під очікувані кредитні збитки станом на 31.12.2021 року склала 2464 тис. грн. а саме:

1. 446 тис. грн. - резерв на нараховані, але не сплачені відсотки нарахований в розмірі 100%
2. 2018 тис грн. – резерв під знецінення дебіторської заборгованості:
  - 135 тис грн. - резерв під знецінення дебіторської заборгованості нарахований в розмірі 1% (непрострочені кредити);
  - 191 тис грн. - резерв під знецінення дебіторської заборгованості нарахований в розмірі 100% (3 Рівень очікуваних збитків);
  - 1692 тис грн. - резерв під знецінення дебіторської заборгованості нарахований в розмірі 100% (4 Рівень очікуваних збитків)

Ризик ліквідності – ризик того, що у Товаристві виникнуть труднощі з розрахунками за фінансовими зобов'язаннями, що здійснюються грошовими коштами або іншими фінансовими активами на кінець звітного періоду **незначний**.

Заходи для запобігання та мінімізації впливу ризику ліквідності

- збалансованість активів за строками реалізації з зобов'язаннями за строками погашення
- утримання певного обсягу активів в ліквідній формі
- встановлення внутрішнього обмеження обсягу залучених коштів для фінансування діяльності
- збалансування вхідних та вихідних грошових потоків
- планування поточної ліквідності

Розрахунок впливу зміни процентної ставки з використанням методу ефективного відсотку за фінансовими активами та зобов'язаннями не розраховувався, так як ці фінансові інструменти Товариство має намір реалізувати в найближчому майбутньому.

Фінансові активи, тис.грн.	Станом на 31.12.2021, тис.грн.		
	менше 1 року	від 1 до 3 років	від 3 до 5 років
Поточні рахунки в банку:			
гривні	1004	-	-
Долари США	-	-	-
Грошові кошти в дорозі	-	-	-
Поточні фінансові інвестиції	95	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	5	-	-
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	4663	9058	-
З нарахованих доходів	-	-	-
Фінансові активи, тис.грн.	Станом на 31.12.2020, тис.грн.		
	менше 1 року	від 1 до 3 років	від 3 до 5 років
Поточні рахунки в банку:			
гривні	249	-	-
Долари США	-	-	-
Грошові кошти в дорозі	-	-	-
Поточні фінансові інвестиції	95	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	4	-	-
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	2092	4693	-
З нарахованих доходів	-	-	-
Фінансові активи, тис.грн.	Станом на 31.12.2019, тис.грн.		
	менше 1 року	від 1 до 3 років	від 3 до 5 років
Поточні рахунки в банку:			
гривні		-	

гривні	24	-	-
Долари США	-	-	-
Грошові кошти в дорозі	-	-	-
Поточні фінансові інвестиції	95	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	32	-	-
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	3723	3558	-
З нарахованих доходів	-	-	-

Порівняльна таблиця

Фінансові зобов'язання, тис.грн.	Станом на 31.12.2021, тис.грн.		
	менше 1 року	від 1 до 2 років	від 2 до 5 років
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	653	-	-
Кредиторська заборгованість товари, роботи, послуги в дилерській діяльності	-		
Поточні забезпечення	103	-	-
Кредити	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	8		
Фінансові зобов'язання, тис.грн.	Станом на 31.12.2020р. тис.грн.		
	менше 1 року	від 1 до 2 років	від 2 до 5 років
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	113	-	-
Кредиторська заборгованість товари, роботи, послуги в дилерській діяльності	-		
Поточні забезпечення	40	-	-
Кредити	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	55		
Фінансові зобов'язання, тис.грн.	Станом на 31.12.2019, тис.грн.		
	менше 1 року	від 1 до 2 років	від 2 до 5 років
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	65	-	-
Кредиторська заборгованість товари, роботи, послуги в дилерській діяльності	-		
Поточні забезпечення	28	-	-
Кредити	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	43		

11.Річні звітні дані

Товариство складає і подає до НБУ звітні дані згідно «Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до НБУ», затверджених Постановою Правління НБУ від 25.11.2021 року № 123, а саме:

- Довідка про обсяг та кількість укладених та виконаних договорів з надання фінансових послуг;
- Дані про вартість активів, щодо яких лізингодавцем укладені договори фінансового лізингу та про джерела фінансування нових договорів фінансового лізингу;
- Дані про обсяг і кількість укладених та виконаних договорів фінансового лізингу;
- Дані про укладені та виконані договори факторингу, інформація про рух обсягу дебіторської заборгованості, набутої за договорами факторингу;
- Дані про укладені та виконані договори з надання коштів у позику, у тому числі і на умовах фінансового кредиту, інформація про рух обсягу дебіторської заборгованості за виданими кредитами/позиками;
- Дані про структуру основного капіталу та активи фінансової установи.

12. Операції з пов'язаними особами

Пов'язаними особами вважають сторони, одна з яких має можливість контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових та операційних рішень іншою стороною, як це визначено в МСБО 24 «Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін». Рішення про те які сторони являються зв'язаними приймають не тільки на основі їх юридичної форми, але і виходячи з характеру стосунків зв'язаними сторін.

До зв'язаних сторін Товариства відносяться учасники, що володіють часткою у статутному капіталі 20% і більше відсотків у статутному капіталі – Товариство з обмеженою відповідальністю «ДАЙ КО» (ЄДРПОУ 40499519) (частка 100%) та Управлінський персонал Товариства – Генеральний директор Уварова Ю.В. та головний бухгалтер – Овсієнко І.А.

Наведені нижче фізичні особи являють собою пов'язані сторони для Товариства:

Пов'язана сторона	Характер взаємовідносин	Наявність контролю
Лазаренко Любомир Володимирович	Засновник ТОВ «ДА ЙКО» до 24.02.2021р.	можливість здійснювати вирішальний вплив на управління та/або діяльність Товариства шляхом прямого володіння часткою, що відповідає 100% відсотків статутного капіталу
Абрамська Людмила Юріївна	Директор ТОВ «ДАЙ КО» Засновник ТОВ «ДАЙ КО» до 24.02.2021р.	
Абрамський Микола Володимирович	Засновник ТОВ «ДА ЙКО» з 24.02.2021р.	
Уварова Юлія Володимирівна	Генеральний директор, Засновник ТОВ «ДАЙ КО» з 24.02.2021р.	можливість здійснювати вплив на управління та/або діяльність Товариства
Бровченко Ілона Анатоліївна	Головний бухгалтер	

Товариство приймає політику взаємовідносин із пов'язаними особами без спеціального ціноутворення. Операції із пов'язаними особами відображаються виключно за принципом «справедливої вартості» на підставі договорів з врахуванням інтересів обох сторін.

Протягом звітної періоду Товариство не здійснювало операції з пов'язаними особами, які виходять за межі звичайної діяльності. Фінансово-господарські операції здійснювалися на звичайних умовах у звичайних цінах.

Операції з пов'язаними особами протягом 12 місяців 2021р.

1. Лазаренко Любомир Володимирович. Погашення кредиту згідно договору КД-0037/12-20/0310 від 30.12.2020р. у розмірі 350 тис. грн.
2. Абрамський Микола Володимирович. Отримання кредиту згідно договору КД-0022/12-18/2105 від 04.12.2018р. у розмірі 76 тис. грн. Погашення кредиту у розмірі 79 тис. грн.

Протягом звітної періоду керівництву Товариства нараховувалася та виплачувалася заробітна плата відповідно до встановленою системи оплати праці. Сума нарахованої заробітної плати за 12 місяців 2021 року управлінському персоналу та внутрішньому аудитору становить 479 тис. грн. Заборгованості на кінець звітної періоду по заробітній платі немає. Компенсації, бонуси та інші додаткові виплати керівництву не здійснювалися.

13. Умовні зобов'язання та умовні активи

Станом на 31.12.2021р. Товариство не ідентифікує умовних зобов'язань та умовних активів у розумінні МСБО 37.

14. Оренда

Товариством укладено договір операційної оренди офісного приміщення з ФОП В'юн В.В. Договір оренди № б/н від 15.01.2019р. та внесено зміни Додатковою угодою від 15.01.2021р. Вартість орендованого приміщення зазначається в договорі оренди. Надане Товариству в оперативну оренду приміщення використовується для власних господарських потреб.

15. Зміни облікової політики

Фінансова звітність Товариства за 12 місяців 2021 року представлена за звітною політикою

у відповідності з МСФЗ. Змін в обліковій політиці не було.

16. Операційні сегменти

В силу технологічних особливостей Товариства і сформованою практикою організації виробництва господарсько-галузеві сегменти не виділені.

17. Події після дати балансу

Датою затвердження фінансової звітності Товариство визначає 29.03.2022р. Це дата розгляду та затвердження фінансової звітності до подання регулятору та публікації, що в розумінні МСБО 10 є датою затвердження до випуску.

З 01.01.2022р. по 29.03.2022 р. Товариство не ідентифікувала подій, які б вимагали коригування після звітного періоду та які не вимагають коригування після звітного періоду в розумінні МСБО 10.

Коригуючі події свідчать про умови, що існували на кінець звітного періоду, не коригуючі – свідчать про умови, що виникли після закінчення звітного періоду. Товариство коригує показники фінансової звітності у разі якщо події після звітної дати є такими, що коригування показників є необхідним (пов'язані з підтвердженням або спростуванням обставин, існуючих на звітну дату а також оцінок і суджень керівництва, здійснених в умовах невизначеності й неповноти інформації станом на звітну дату). Товариство розкриває характер таких подій й оцінку їх фінансових наслідків або констатує неможливість такої для кожної суттєвої категорії не коригованих подій, що відбулися після звітної дати.

Суттєвою подією після складання та затвердження звіту, що сталася в Україні, а саме: 24 лютого 2022 року Росія розпочала повномасштабне військове вторгнення в Україну. За цим послідувало негайне прийняття воєнного стану Указом Президента України, затвердженим Верховною Радою України та відповідним введенням пов'язані тимчасові обмеження, що впливають на економічне середовище. Враховуючи вищевикладене, управлінський персонал ТОВ «ПАН КРЕДИТ», дали оцінку обставин, які стосуються припущення, на основі якого була підготовлена ця фінансова звітність.

Хоча діяльність Компанії поки що не зазнала значного впливу, і керівництво підготувало свій 12-місячний бюджет на основі відомих фактів і подій, існує значна невизначеність щодо майбутнього розвитку військового вторгнення, його тривалості та обсягів, а також довгострокового впливу на Компанію, її персонал, діяльність, ліквідність та активи. Подальших сценаріїв може бути декілька, розвиток поточної ситуації з невідомою ймовірністю та величиною впливу на Компанію можуть бути від значного до важкого.

Основні специфічні фактори ризику включають:

- можливість стягувати заборгованість з боржників за придбаними пакетами боргів та отримувати винагороду у 2- 3 кварталі 2022 року для фінансування операційної діяльності Компанії. Це залежить від невизначеності щодо наявності та бажання банків сплачувати такі послуги, можливості боржників виконувати свої зобов'язання.

- можливості приймати участь у судових засіданнях, стягувати заборгованість та реалізовувати об'єкти нерухомості що стягнуті у рахунок погашення боргів

- безпека основних засобів і та інших об'єктів нерухомості що можуть бути стягнуті в погашення дебіторської заборгованості (активів), а також доступ до цих активів дуже залежать від розвитку військової діяльності. Існує значна невизначеність щодо того, чи можуть бути пошкоджені ці активи або доступні транспортні маршрути до цих об'єктів а отже, або Компанія буде відчувати тимчасові проблеми з доступом до цих активів і їх реалізацією. Це може призвести до додаткових витрат або втрати частини доходів.

Щоб проаналізувати вплив цих ризиків та підтримати його здатність продовжувати свою діяльність як безперервну діяльність, управлінським персоналом було підготовлено актуалізований фінансовий прогноз станом на кінець березня 2022 року.

Здійснюючи вищезазначений аналіз впливу факторів управлінський персонал Компанії брали до уваги ті обставини, що основна частина боржників на момент складання прогнозу не знаходиться в зоні активних бойових дій, активи якими володіє Компанія і які планується

реалізувати також не знаходяться у зоні бойових дій та не втратила ринкову вартість через руйнування або інші пошкодження.

Під час підготовки актуалізованого фінансового прогнозу керівництво внесло наступні коригування до початкового фінансового прогнозу, а саме:

- зниження адміністративних витрат

На основі цих кроків, які вживає керівництво, дійшли висновку, що доцільно підготувати фінансовий звіт, який ґрунтується на впевненості у безперервності діяльності Компанії щонайменше найближчі 12 місяців і також надалі. Через невизначений вплив майбутнього розвитку військове вторгнення на основі вищезгаданих суттєвих припущень, що лежать в основі прогнозів керівництва, прийшло до висновку, що існує невизначеність, яка може вносити корективи в очікування керівництва, але цей вплив не має всеохоплюючого характеру. Компанія і в подальшому може бути в змозі реалізувати свої активи та погасити свої зобов'язання в ході звичайної діяльності.

Станом на 29.03.2022 року:

- близько 90% активів на балансі Компанії, представлені активами, що не мають значного ризику знецінення;

- основні засоби та інше майно Товариства не зазнали фізичного ушкодження, не знаходились на територіях, що тимчасово не підконтрольні ЗСУ та в зоні ведення активних бойових дій.

- позичальники та їх заставне майно знаходяться, в основному, на підконтрольній території ЗСУ, заставне майно - не зазнало руйнувань;

Керівництво визнає, що майбутній розвиток військових дій та їх тривалість є єдиним джерелом суттєвої невизначеності, яке може викликати значні сумніви щодо здатності Компанії продовжувати свою діяльність і, отже, Компанія може бути не в змозі реалізувати свої активи і виконувати свої зобов'язання в ході звичайної діяльності. Незважаючи на єдину суттєву невизначеність, пов'язану з війною в Україні, керівництво продовжує вживати заходів для мінімізації впливу на Компанію, і тому вважає, що застосування припущення про безперервність підприємства для складання цієї фінансової звітності є доцільним.

Управлінський персонал постійно аналізує вплив спалаху COVID-19 на економічне бізнес-середовище в цілому і можливий вплив на товариство, наразі в довгостроковій перспективі вплив не можна оцінити в короткостроковій перспективі керівництво вважає що спалах COVID-19 не спричинить настільки серйозний вплив на фінансовий стан і фінрезультати, що припущення про безперервність не зможе застосовуватися та будуть необхідні коригування.

18. Затвердження фінансових звітів

Ці фінансові звіти затверджені та допущені до публікації Генеральним директором 29.03.2022р. без можливості внесення змін у звітність. Ні учасники Товариства, ні інші особи не мають права вносити зміни до цієї фінансової звітності після її затвердження до випуску.

Генеральний директор

Уварова Юлія Володимирівна

Головний бухгалтер

Овсієнко Ілона Анатоліївна